

LOKAL,
ENGASJERT OG
KOMPETENT.

TOLGA
OS SPARE
BANK

– en LOKALBANK

ÅRSRAPPORT
2023

Innhold

Innhold	2	Risikostyring	16
Banksjefen har ordet	4	Kredittrisiko	16
Nøkkeltall	7	Markedsrisiko	17
Styrets beretning 2023	9	Likviditetsrisiko	17
Økonomiske utviklingstrekk	9	Operasjonell risiko	18
Samfunnsansvar	10	Bankens egenkapitalbevis	18
Hvitvasking og terrorfinansiering	12	Styret	18
Lokalbank	12	Personal og arbeidsmiljø	19
LB Selskapet AS	12	Disponering av årets overskudd	19
IT- infrastruktur	13	Utsiktene framover	19
Boligkreditt – OMF-finansiering	13	Regnskap 2023	21
Forsikring	13	Resultatregnskap	22
Leasing og smålån	13	Balanse - Eiendeler	23
Betalingsområdet	13	Balanse – Gjeld og egenkapital	23
Sparing og plassering	13	Poster utenfor balansen	24
DnB	13	Egenkapitaloppstilling	25
Meglersamarbeid	13	Kontantstrøm	26
Drift -og balanseutvikling	14	Note 1 – Regnskapsprinsipper	28
Årsregnskapet	14	GENERELL INFORMASJON	28
Fortsatt drift	14	GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV	
Driftsinntekter (fjorår i parentes)	14	REGNSKAPET	28
Driftskostnader	14	Sammendrag av vesentlige	
Tap på utlån	14	regnskapsprinsipper	28
Resultat	14	INNETKTSFØRING	28
Balanseregnskap	14	FINANSIELLE INSTRUMENTER –	
Utlån	14	INNREGNING OG FRAREGNING	29
Innskudd	14	FINANSIELLE INSTRUMENTER –	
Likviditet	15	KLASSIFISERING	29
Beholdning av aksjer og egenkapitalbevis		FINANSIELLE INSTRUMENTER - MÅLING ..	29
.....	15	Måling til virkelig verdi	29
Finansiering, ansvarlig lånekapital og		Måling til amortisert kost	30
egenkapitalbevis	15	Måling av finansielle garantier	30
Virksomhetsstyring	15	NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER	
			30

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER	
KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE	
TIL VIRKELIG VERDI	31
VALUTA	31
VARIGE DRIFTSMIDLER	31
LEIEAVTALER	31
INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER	32
SKATT	32
PENSJONSFORPLIKTELSE	32
FONDSOBLIGASJONSLÅN	33
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	33
Note 2 – Kredittrisiko	34
Definisjon av mislighold	34
Sannsynlighet for mislighold (PD)	34
Eksponering ved mislighold (EAD)	36
Tap gitt mislighold (LGD)	36
Vesentlig økning i kredittrisiko	36
Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden	37
Nedskrivninger i steg 3	37
Klassifisering	37
Note 3 – Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger	38
NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER	38
VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER	38
Note 4 – Kapitaldekning	39
Note 5 – Risikostyring	40
Kredittrisiko	40
Likviditetsrisiko	40
Markedsrisiko	40
Operasjonell risiko	40
Forretnings- og omdømmerisiko	41
Miljø- og bærekraftsrisiko	41
Compliance (etterlevelse)	41
Note 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	42
Note 7 - Fordeling av utlån	44
Note 8 - Kredittforringede engasjement	45
Note 9 - Forfalte og kredittforringede lån	46
Note 10 - Eksponering på utlån	46
Note 11 - Nedskrivninger, tap, finansiell risiko	47
Note 12 - Store engasjement	51
Note 13 - Sensitivitet	52
Note 14 - Likviditetsrisiko	53
Note 15 - Valutarisiko	54
Note 16 – Kursrisiko	54
Note 17 - Renterisiko	55
Note 18 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	56
Note 19 - Segmentinformasjon	57
Note 20 - Andre inntekter	58
Note 21 - Lønn og andre personalkostnader	59
Note 22 - Andre driftskostnader	61
Note 23 - Transaksjoner med nærstående	61
Note 24 - Skatter	62
Note 25 - Kategorier av finansielle instrumenter	63
Note 26 - Virkelig verdi finansielle instrumenter	64
Note 27 - Sertifikater og obligasjoner	66
Note 28 - Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet	67
Note 29 - Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over utvidet resultat	68
Note 30 - Finansielle derivater	68
Note 31 - Tilknyttede selskaper	69
Note 32 - Varige driftsmidler	69
Note 33 - Andre eiendeler	70
Note 34 - Innlån fra kredittinstitusjoner	70
Note 35 - Innskudd fra kunder	71
Note 36 - Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital	72
Note 37 - Annen Gjeld	73

Note 38 - Fondsobligasjonskapital.....	73
Note 39 - Eierandelskapital og eierstruktur...	74
Note 40 - Resultat pr. egenkapitalbevis	77
Note 41 - Garantier.....	78
Note 42 - Hendelser etter balansedagen	79
Note 43 - Leieavtaler	80

Note 44 - Formler og beregninger av nøkkeltall	82
Uavhengig revisors beretning	84
Tillitsvalgte pr. 31.12.2023	88

Banksjefen har ordet

Enda et år er tillagt bankens historie. 2023 har vært et år preget av ytterligere renteopp ganger. Inflasjonen er fortsatt høyere enn sentralbanken sitt mål på 2%. For å nå dette målet har sentralbanken satt opp renta for å bremse forbruket og investeringslysten. Vi ser nå ut til å være på rentetoppen for denne gang. Selv om kapitalkostnaden er høyere enn for noen år siden, vil forbrukere og næringsliv oppleve en større grad av forutsigbarhet fremover. Vi skal likevel være klar over at vi i et historisk perspektiv er nærmere et normalt rentenivå nå enn vi har vært på flere år.

Som før ønsker vi i Tolga-Os Sparebank forbrukere og næringsliv velkommen inn til en samtale om prioriteringer i økonomien. Vi skal fortsatt være den tillitsfulle partneren som har åpen dør og stiller opp med velmente råd til det beste for kunden. Vi har korte beslutningsveier og er sterk i troa på at det er et viktig element i vår kundeopplevelse.

Østerdalen ligger i konjunkturskyggen. Vi blir ikke med opp på de høyeste toppene, men heller ikke ført ned i de dypeste dalene. Vår oppfatning og erfaring er at næringslivet i Østerdalen i hovedsak ser ut til å tilpasse seg økte kostnader. De bedrifter som har hatt utfordringer med økonomien tidligere kan nå få det enda tøffere, og må i ytterste konsekvens melde oppbud, mens andre bedrifter har ekstra kapital som kan brukes. Vi ser at det er spesielt bedrifter innen hytter/fritid og bilbransjen som merker trangere tider.

Arbeidsledigheten i Østerdalen er fortsatt lav. Utfordringen for forbrukerne kan være å tilpasse seg økt kostnadsnivå. Det handler ofte om å planlegge og være mer bevisst i våre forbruksvaner.

Tolga-Os Sparebank har hatt god utvikling det siste året. Vi driver bank under et stadig mer omfattende regelverk og konkurranse-situasjonen blir stadig mer krevende. Vi velger å se dette som muligheter. Et omfattende regelverk gjør at vi trenger høyt kompetente medarbeidere. For å vinne konkurransen i markedet må vi hele tiden strebe etter å være den beste utgaven av oss selv. Vi har i 2023 økt med 3 årsverk og vi blir vurdert som en attraktiv arbeidsplass. Tolga-Os Sparebank ser det som en vesentlig del av vårt samfunnsoppdrag å utvikle oss og tilby lokale arbeidsplasser.

Økonomisk har vi hatt et godt år i Tolga-Os Sparebank. Vi har historisk god lønnsomhet og vekst. Vi har satset ekstra på bedriftsmarkedet i 2023 og det har gitt gode resultater. God vekst over tid er avgjørende for at vi skal bevare vår selvstendighet. Vi ser at mange banker sliter med vekst og søker fusjon for å utvide sitt markedsområde, og styrke sin stab. Tolga-Os Sparebank har fortsatt vekstmuligheter både i nord og sør. Gjennom en fremoverlent holdning i vårt kundearbeid har vi derfor all mulighet til å utvikle lokalbanken selv - til glede for kunder, ansatte og lokalsamfunnet.

Innen forsikring er det også varslet oppkjøp og færre aktører. Vårt samarbeid med Frende Forsikring gjør oss til et enda tydeligere alternativ på forsikring. Vår satsing på å utvikle forsikringsspesialister gir resultater for banken og sørger for at du som kunde blir godt ivaretatt uansett størrelse og kompleksitet på behovene dine.

Vi er fortsatt godt forankret i LOKALBANK-alliansen og alliansesamarbeidet fungerer svært godt. Det gir trygghet og faglig utvikling. Vi har også blitt med i Frendegruppen. I tillegg til bankene i LOKALBANK består samarbeidet av uavhengige banker. Dette er et godt supplement til LOKALBANK-alliansen og gir oss som liten bank ytterligere strategiske muligheter.

Jeg vil takke bankens ansatte for en fantastisk innsats i 2023. Vi har jobbet tidlig og sent for å levere den beste kundeopplevelsen. Jeg takker nye og lojale kunder for samarbeidet i 2023. Vi lover alltid å ta deg som kunde på alvor og arbeide for at du skal oppleve oss som det beste alternativet.

Jeg takker styret for godt samarbeid og gode rammer til å lede banken. Det er en meningsfull hverdag å være administrerende banksjef i Tolga-Os Sparebank. Det er givende å se utvikling blant ansatte og være med på å realisere samfunnsoppdraget til lokalbanken i Østerdalen.

Per Arild Eggen, Adm. Banksjef

A handwritten signature in blue ink, reading 'Per Arild Eggen'. The signature is fluid and cursive, written on a white background.

Hovedpunkter 2023

Hovedpunkter pr 31.12.2023

(Tall for samme periode i fjor i parentes)

Totalresultat

70,3 mill

(50,4 mill)

Egenkapitalavkastning

ord.drift etter skatt

10,42%

(7,43%)

Kostnadsprosent

44,3%

(47%)

Ren kjernekapital

20,32%

(20,39%)

Forretningskapital

6,85 mrd

(5,9 mrd)

Utlånsvekst 12 mnd

inkl boligkreditt

14,78%

(9,29%)

**TOLGA
OS SPARE
BANK**

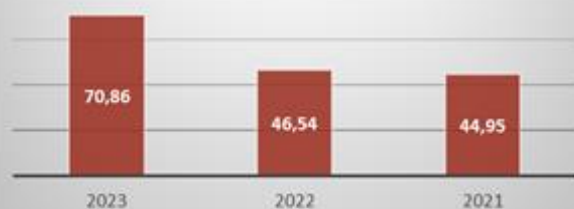
– en LOKALBANK

Nøkkeltall

Lønnsomhet	2023	2022	2021
Resultat etter skatt i % av GFK	1,23 %	0,89 %	0,95 %
Tap i % av brutto utlån	0,09 %	0,18 %	0,07 %
Tapsavsetning i % av brutto utlån	0,42 %	0,41 %	0,24 %
Kostnader i % av inntekter justert for vp	44,30 %	46,96 %	52,77 %
Kostnader i % av GFK	1,29 %	1,14 %	1,28 %
Egenkapitalavkastning ord. drift etter skatt	10,42 %	7,43 %	7,80 %
Egenkapitalavkastning totalresultat	10,34 %	8,06 %	8,27 %
Innskudd i % av brutto utlån	91,95 %	92,29 %	91,39 %
Rentenetto i % av GFK	2,51 %	2,09 %	1,93 %
Vekst	2023	2022	2021
Utlånsvekst egen balanse	12,73 %	11,19 %	12,40 %
Utlånsvekst inkl EBK/VBK brutto	14,78 %	9,29 %	8,73 %
Innskuddsvekst	12,32 %	12,30 %	2,95 %
Forvaltningsvekst egen balanse	13,64 %	11,41 %	6,84 %
Soliditet	2023	2022	2021
Ren kjernekapital	20,32 %	20,39 %	20,64 %
Kjernekapital	21,12 %	21,26 %	23,62 %
Kapitaldekning	22,39 %	22,64 %	23,20 %
Uvektet kjernekapital andel (Leverage Ratio)	10,54 %	11,04 %	11,17 %
Ren kjernekapital konsolidert	19,28 %	19,32 %	19,49 %
Kjernekapital konsolidert	20,11 %	20,28 %	20,55 %
Kapitaldekning konsolidert	21,42 %	21,73 %	22,19 %
Uvektet kjernekapital (Leverage Ratio) forhm. konsolidering	9,39 %	10,10 %	12,13 %
Egenkapitalbevisprosent	8,17 %	8,60 %	9,04 %
Fortjeneste pr egenkapitalbevis	14,10	9,67	10,12
Bokført egenkapital pr EK-bevis (ekskl. utbytteavsetning)	132,93	127,85	125,88
Likviditet	2023	2022	2021
Likviditets indikator (LCR)	387,41 %	214,26 %	174,02 %
Bemanning	2023	2022	2021
Antall årsverk 31.12	37,8	34,4	35,4

Note 44 viser formler og beregning av nøkkeltall

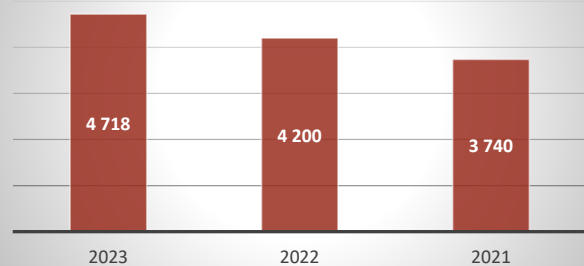
**Resultat av ordinær drift
etter skatt (mill kr)**

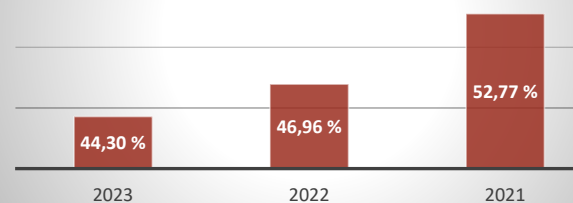
**Sum netto utlån inkl
boligkreditt (mill kr)**

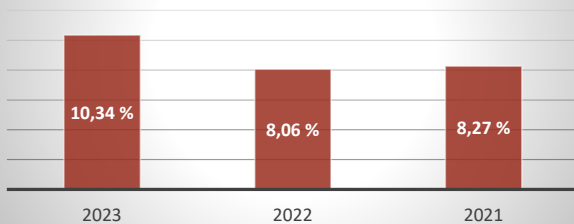
Innskudd (mill kr)

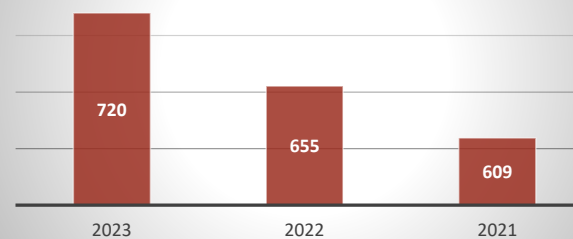
**Kostnader i % av inntekter
justert for vp**

**Egenkapitalavkastning
totalresultat**

Egenkapital (mill kr)

Styrets beretning 2023

Tolga – Os Sparebank er en selvstendig Sparebank med kontorer i Os, Tolga, Tynset, Folldal og Elverum.

Tolga-Os Sparebank har hovedkontor på Tolga, og er den eneste banken med hovedkontor i Østerdalen. Gjennom 158 år og flere generasjoner har banken bygd opp gode relasjoner til lokalbefolkningen og lokalt næringsliv. Vår lokalkunnskap og lokale tilknytning skal komme både våre kunder og lokalbefolkningen til gode.

Banken tilbyr et bredt spekter av bank-, forsikring og investeringsprodukter til privatkunder, bedrifter og institusjoner.

2023 er bankens andre hele driftsår som medlem av Lokalbankalliansen. Det er etablert et nært samarbeid med 9 andre banker. Produktsamarbeidet med våre leverandører fungerer godt. Vi ser at alliansesamarbeidet fungerer svært godt.

Gjennom året har vi også blitt knyttet nærmere til eierbankene i Frende Forsikring og tidlig i 2024 etablerte bankene Frendegruppen.

Frendegruppens verdiforslag er:

- God og effektiv drift som danner grunnlag for langsiktig selvstendighet og valgfrihet
- Sterke lokale kompetansemiljø fremfor i sentraliserte allianser
- Flest mulige beslutninger tatt i egen bank
- Den lokale ambisjonen er viktigere enn den nasjonale
- Sterke lokale relasjoner gjennom egen merkevare

Økonomiske utviklingstrekk

For tredje året på rad var høy prisvekst det dominerende økonomiske temaet i 2023. For å

få inflasjonen ned, økte sentralbankene styringsrentene ytterligere både internasjonalt og i Norge. I løpet av 2023 økte den amerikanske sentralbanken sin styringsrente med ett prosentpoeng, og den ligger nå i intervallet 5,25% - 5,5%. Den europeiske sentralbanken (ECB) økte sin viktigste rente fra 2,5% til 4,5%. Norges Bank har fulgt etter, og økt sin styringsrente fra 2,75% til 4,5% i løpet av 2023.

Det er nå tegn til at pengepolitikken har virket, med betydelig nedgang i inflasjonen i løpet av 2023. I USA falt konsumprisveksten fra 6,5% ved inngangen til året til 3,4% ved årsslutt. Utviklingen i Europa har hatt den samme tendensen. Inflasjonen i Euro-området falt fra 9,2% til 2,9% i løpet av fjoråret. Her hjemme falt årsveksten i konsumprisene fra 5,9% ved utgangen av 2022 til 4,8% ved slutten av 2023.

Selv om utviklingen i prisstigningen er gledelig, ligger norsk inflasjon fortsatt klart over inflasjonsmålet på to prosent. Dette blir spesielt tydelig når vi ser på den såkalte kjerneinflasjonen, som blant annet ekskluderer strømpriser. I Norge falt kjerneinflasjonen med bare 0,3 prosentpoeng i 2023, fra 5,8% ved årsslutt i 2022 til 5,5% ved utgangen av 2023.

En viktig årsak til at inflasjonen har holdt seg høy i Norge, er den kraftige svekkelsen av kronen i deler av fjoråret. I løpet av høsten var norske kroner nesten 15 prosent svakere mot dollar og euro enn den var ved starten av 2023. Mot slutten av året styrket kronen seg en del, men var allikevel svakere enn ved begynnelsen av året.

Til tross for den «seige» nedgangen i kjerneinflasjon, er det tydelige forventninger om at sentralbankene vil kutte styringsrentene i 2024. Den amerikanske sentralbanken indikerte på sitt møte i desember at renten kan bli satt ned med 0,5 – 0,75 prosentpoeng i 2024, mens markedsforventningene tilsier

enda kraftigere kutt i år. Norges Banks rentebane fra desember legger opp til at styringsrenten blir holdt på dagens nivå det meste av 2024, men med mulighet for en første reduksjon i siste kvartal av 2024.

En viktig grunn til at sentralbankene kun signaliserer forsiktige rentekutt, er den lave arbeidsledigheten og høye sysselsettingen. Ledigheten er rekordlav i de største økonomiene i verden, og det samme gjelder i Norge. Gjennom 2023 har registrert arbeidsledighet hos NAV ligget rundt 1,8% av arbeidsstyrken, som er det laveste nivået siden før finanskrisen i 2008.

Samtidig har veksten i BNP for fastlands-Norge avtatt i løpet av 2023 og ligger nå på omtrent null. Høy sysselsetting, men lav vekst, tyder på svak produktivitetsutvikling i norsk fastlands-økonomi og peker på en viktig utfordring for norsk økonomi.

Det er også store forskjeller næringene imellom. Mens den oljerelaterte leverandørindustrien har svært gode tider, går det trått i bygg- og anlegg. Nybygging har stoppet opp, og de som er ansatt i prosjekter som ferdigstilles har i liten grad nye prosjekter å gå til. Boliginvesteringene falt anslagsvis med 15% i 2023, og nedgangen tiltok etter sommeren. Norges Bank forventer at boliginvesteringene vil falle videre i første halvår av 2024, men at de så forsiktig vil ta seg opp igjen fra høsten av.

Selv om boligprisene nominelt sett har holdt seg oppe, så har de ikke holdt takt med utviklingen i det generelle prisnivået. Det betyr at den såkalte realprisen på bolig, altså boligprisene i forhold til andre priser, har falt betydelig. Etter hvert som det økte prisnivået etter alt å dømme også vil slå ut i økte lønnsinntekter bidrar dette, sammen med forventet rentenedgang, til at husholdningenes rentebelastning etter hvert vil falle.

De høye rentene merkes særlig i markedet for næringseiendom, hvor verdsettingen av slik eiendom har falt. Norges Bank anslår at

verdiene av næringseiendom allerede har falt en god del, og at de skal ned med mellom 20 og 30 prosent fra toppen. En del aktører har høy belåning, og samlet sett utgjør næringseiendom over 40% av alle bankers utlån til bedrifter. Utviklingen på dette markedet er en av faktorene som bidrar til usikkerhet om den økonomiske utviklingen i tiden fremover. Tolga-Os Sparebank er lite eksponert for denne type utleieeiendom. Vår næringseiendomsportefølje består i hovedsak av at eier har produksjonsselskap og næringseiendom i 2 selskaper.

Samfunnsansvar

I 2023 har banken gjennomgått en lærerik reise innen bærekraft hvor vi har navigert oss gjennom et komplekst landskap av nye reguleringer, initiativer og forpliktelser. I dette nye landskapet har det til tider vært utfordrende å tyde hvilke regler som gjelder for banken og hvilke forventninger våre interessenter har til oss. Vi har samtidig erkjent at bærekraftsområdet utgjør en potensiell finansiell risiko, men det har også gitt oss innblikk i hvilke forretningsmuligheter som ligger foran oss slik at vi kan sikre en langsiktig og bærekraftig verdiskapning for banken og dens investorer.

I samarbeid med andre banker jobber vi tett med bærekraft i LOKALBANK Alliansen for å styrke vår konkurransekraft, dele ressurser og bygge kompetanse. På denne arenaen har banken både initiert og vært delaktig i en rekke tiltak blant annet for å kunne møte framtidige myndighetskrav og for å sikre at vi er en best mulig sparringspartner for våre kunder i overgangen til lavutslipp-samfunnet.

Bærekraft og samfunnsansvar representerer komplekse områder som kan være utfordrende å navigere i. For å sikre at banken tar ansvarlige beslutninger og unngår såkalt "grønnvasking" - altså å gi et falskt inntrykk av bærekraftighet - har vi valgt å signere Grønnvaskingsplakaten og forpliktet oss til å følge dens 10 prinsipper. Denne plakaten definerer begrepet

“grønnvasking” bredere enn til kun å handle om klima og miljø, og er laget for å kunne favne alle FN’s 17 bærekraftsmål. Dette initiativet skal fungere som bankens rettesnor og skal sikre at våre handlinger faktisk bidrar positivt til det grønne skiftet.

Vi fokuserer særlig på følgende bærekraftsmål:

- 05 – Likestilling mellom kjønnene
- 11 – Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- 12 – Ansvarlig forbruk og produksjon
- 13 – Stoppe klimaendringene

For at vi i banken skal kunne bli den beste støttespilleren for våre kunder og interessenter, mener vi at det er viktig å starte med oss selv og ta ansvar for vår egen praksis. Vi har derfor valgt å tilknytte oss Miljøfyrtårn og publiserte vår årlige rapportering per 01.04.2023. Miljøfyrtårn er Norges mest anerkjente miljøsertifiseringsordning og bygger på viktige prinsipper for et effektivt miljøledelsessystem slik at vi kan oppnå høyere miljøprestasjoner og til slutt lavere klimaavtrykk. Vi tar sikte på en resertifisering i 2024 for å opprettholde vår forpliktelse til bærekraftig praksis og kontinuerlig forbedring.

I henhold til lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og arbeidsforhold (kjent som Åpenhetsloven) publiserte vi per 30.06.2023 våre aktsomhetsvurderinger knyttet til våre leverandører og samarbeidspartnere. Som ventet var det ikke registrert noen vesentlige brudd på dette og vi har god kontroll på vår leverandørkjede.

Året som har gått har lært oss at bærekraft ikke kan være en isolert innsats, men heller en tverrfaglig øvelse som berører alle aspekter av vår virksomhet. Etableringen av vår dedikerte bærekraftgruppe og implementeringen av vår bærekraftpolicy reflekterer vår forpliktelse til å integrere bærekraftige prinsipper og praksiser på tvers av alle forretningsområder.

I vår bank forstår vi at bærekraft ikke bare er en ansvarsfølelse, men også en del av vår identitet

og kjernevirksomhet. Vår posisjon som en betrodd aktør i lokalsamfunnet er et arvestykke som vi har båret med oss i nesten to hundre år, og vi er stolte av å ha fått bekreftet vårt engasjement for bærekraft gjennom EPSI sin årlige bærekraftsindeks for bankbransjen, der vi inntar en respektert 2. plass (Epsi-norway.org) gjennom LOKALBANK Alliansen.

For 2024 retter vi vårt fokus på å sikre en bærekraftig strategi for fremtiden og forbereder oss for kommende rapporteringskrav i form av CSRD-regulativet fra EU hvor vi går i retning av en mer kvantitativ bærekraftsrapportering. Sentralt i denne tilnærmingen vil være utvikling av gode systemer med spesiell vekt på å sikre gode datakilder og høy datakvalitet. Dette vil være avgjørende for å kunne gi en nøyaktig og meningsfull fremstilling av både egne og kunders fotavtrykk og for å kunne iverksette tiltak rettet mot dette.

Vi anerkjenner også at bærekraftig finans er et relativt nytt og dynamisk felt, og for å møte denne utfordringen har vi forpliktet oss til kompetanseheving i 2024. Vi har tidlig i 2024 ansatt egen bærekraftsansvarlig i Tolga-Os Sparebank. Vi vil i tillegg sette i gang et omfattende e-læringskurs for alle ansatte som skal gi en grundig forståelse av bærekraftsaspekter på tvers av de ulike forretningsområdene. Dette for å kunne identifisere og forstå risiko på bankens vegne, men også for å kunne være en god sparringspartner i møte med våre kunder.

Med disse tiltakene ser vi frem til et år med intensiv innsats og vekst innen ESG og bærekraft og vi vil fortsette å utforske nye muligheter der vi ikke bare skal møte fremtidige krav, men også være en aktiv bidragsyter til å forme en bærekraftig fremtid for bankvirksomheten vår sammen med våre kunder, ansatte og andre samarbeidspartnere.

Vi vurderer ESG risikoen til alle BM kunder. Vi fokuserer på kompetanseheving innen faget slik at vi kan komme med råd, og ta vårt ansvar på området.

Hvitvasking og terrorfinansiering

Vi ser stadig oftere oppslag i media om at norske banker har blitt, eller blitt forsøkt misbrukt av kriminelle til hvitvasking og terrorfinansiering. Flere mener nå at små banker er spesielt utsatt. Regelverket om antihvitvasking har som formål å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Dette medfører blant annet at banken er pålagt å innhente legitimasjon fra alle sine kunder samt vurdere opplysninger om alle kundeforhold. Reglene gjelder både nye og eksisterende kundeforhold. Banken skal jevnlig gjennomføre kundetiltak som ledd i løpende oppfølging og sørge for at dokumentasjon og opplysninger er korrekte og oppdaterte. Mange av våre kunder har i den senere tid blitt kontaktet av banken på grunn av disse reglene, og mange vil bli kontaktet også i fremtiden. Elektroniske løsninger vil forhåpentligvis gjøre det enkelt for kundene våre å oppdatere nødvendig informasjon når banken ber om det.

Tolga-Os Sparebank har økt antall årsverk innen AHV fra 1,5 til 2,2 i løpet av 2023. I tillegg har hele organisasjonen fokus på å etterleve et strengt regelverk innen AHV. Vi deltar i prosjekter og faghuber innen faget, for å sikre at våre ansatte på området har relevant kompetanse.

AHV- ansvarlig er også med i et nasjonalt nettverk på tvers av bransjer for å sikre at banken har best mulig kompetanse innen bekjempelse av økonomisk kriminalitet

Banken har et viktig samfunnsansvar i å begrense mulighetene for økonomisk kriminalitet i form av hvitvasking og terrorfinansiering. Myndighetene anser bankenes antihvitvaskingsarbeid som et svært viktig i kampen mot kriminalitet, og i Tolga-Os Sparebank prioriteres dette arbeidet høyt for å beskytte banken og kundene våre.

Lokalbank

Vår bank har siden 2021 vært en del av LOKALBANK, en allianse av 10 selvstendige sparebanker med sterk lokal forankring.

LOKALBANK Alliansen, består av vårt felles selskap LB Selskapet AS, og bankene Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Nidaros Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Sparebank 68° Nord, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

LB Selskapet AS arbeider for å realisere LOKALBANKs alliansestrategi. Selskapet har sin forretningsadresse i Trondheim og ivaretar spisskompetanse og støttefunksjoner for bankene.

LOKALBANK skal ved bruk av bankenes ressurser, ansatte i LB Selskapet og kontinuerlig kunnskapsinnhenting skape et utviklingsorientert fagmiljø som evner å skape merverdi for lokalbanker og lokalsamfunn over hele landet. LOKALBANK vil arbeide for et økt samarbeid mellom norske banker og har etablert samarbeid med produktselskaper og leverandører sammen med andre allianser og samarbeidskonstellasjoner.

23. januar 2024 etablerte vi Frendegruppen sammen med Sparebanken Vest, Sparebanken Sør, Sparebanken Øst, De samarbeidende sparebanker (DSS) og Varig. Frendegruppen skal koordinere og utvikle samarbeidet mellom medlemmene, representere bankene på utvalgte områder og synliggjøre samarbeidet som et attraktivt alternativ til tett integrerte allianser. Gruppen vil være en paraplyorganisasjon uten mål om eget overskudd og hvor det er selskapene selv som har direkte og valgfritt eierskap. De tilknyttede produktselskapene er Frende Forsikring, Brage Finans, Norne Securities, Balder Betaling og Verd Boligkreditt.

LB Selskapet AS

Bankene i LOKALBANK har stiftet LB Selskapet AS som alliansens verktøy for å oppnå

alliansens mål om kostnadseffektiv drift, felles kompetansebygging, samarbeid om produktselskaper og høy kundetilfredshet. Selskapet har medarbeidere med betydelig spisskompetanse, og som arbeider tett med bankenes medarbeidere innenfor utvalgte fagområder. I tillegg leverer selskapet fellestjenester som depottjenester og økonomistøttefunksjoner til de bankene i alliansen som ønsker slike tjenester. Selskapet hadde ved årsskiftet 30 medarbeidere (27 årsverk).

IT- infrastruktur

Banken har sammen med de øvrige bankene i LOKALBANK en rammeavtale med Skandinavisk Datacentral AS (SDC) for levering av IT-infrastruktur SDC eies og brukes av nordiske banker i Norge, Danmark, Sverige og Færøyene. Bankene i LOKALBANK er direkte eiere i selskapet. Avtalen har en rullerende 3 års varighet og skal fornyes i 2024.

SDC er bankens hovedleverandør av både datadrift og datasystemer for bankdrift. Systemer som mobilappen, nettbank og bankens reskontrosystem leveres av SDC.

LOKALBANKs IT-strategi er i størst mulig grad å benytte fellesløsninger framfor egenutvikling for å holde kostnadene lavest mulig. IT-kompetanse er styrket i alliansebankene, samtidig som LB Selskapet AS innehar medarbeidere med spisskompetanse innenfor IT-området.

Boligkreditt – OMF-finansiering

De 10 bankene i LOKALBANK er sammen med andre sparebanker eiere av Verd Boligkreditt AS og benytter selskapet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) med sikkerhet i deler av bankens boliglån. Fra tidligere har banken utstedt OMF gjennom Eika boligkreditt AS, men både eierskap og utstedt volum er under avvikling.

Utfasingen fra Eika Boligkreditt AS og innfasingen i Verd Boligkreditt AS vil skje gradvis. Begge selskapene praktiserer

dynamisk eierskapsprinsipp og eierskapet er avhengig av utlånsvolum i de respektive selskapene.

Forsikring

Bankene i LOKALBANK distribuerer skadeforsikring for Frende Forsikring og eier sammen med andre samarbeidspartnere morselskapet Frende Holding AS.

Leasing og smålån

Bankene i LOKALBANK er også medeiere i Brage Finans AS som leverer leasing til bedriftsmarkedet og salgspantelån til privatmarkedet.

Betalingsområdet

Balder Betaling AS forvalter bankenes eierandeler i Vipps. Gjennom dette indirekte eierskapet er vi med på å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere og selskapet. Balder Betaling AS har i tillegg en koordinerende rolle overfor bankene knyttet til opplæring og distribusjon av produkter og tjenester, samt bistand med kompetanse innen betaling og ID-området.

Sparing og plassering

Banken er deleier i Norne Securities som er en solid aktør som leverer produkter innenfor et bredt investeringsunivers på spareområdet.

I tillegg har banken avtale med Nordea Liv innenfor livsforsikring- og pensjonsområdet. Selskapet har meget gode tekniske løsninger og scorer høyt på kundetilfredshet.

DnB

Banken har i flere år hatt avtale med DnB om kontokreditt, avregning og utenlandsbetalinger.

Meglersamarbeid

Tolga-Os Sparebank solgte i vår sin aksjepost i eiendomsmegleren i Fjellregionen til Rørosbanken. I høst inngikk vi et samarbeid med Meglerhuset Nylander. Meglerhuset har en ambisjon om å ansette en megler i våre lokaler på Tynset.

Drift -og balanseutvikling

Årsregnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til IFRS og forskrifter. Etter styrets oppfatning gir det framlagte årsregnskapet med balanse en rettvise oversikt over bankens drift og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Fortsatt drift

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at forutsetningen om fortsatt drift er til stede og at årsregnskapet er avlagt under den forutsetningen. Det er ikke skjedd hendelser etter balansedato som påvirker bankens resultat.

Driftsinntekter (fjorår i parentes)

Bankens netto rente- og kredittprovisjonsinntekter økte i 2023 med MNOK 34,9 til MNOK 144 (MNOK 109,1) Rentenetto i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 2,51%, mot 2,09% i 2022.

Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester ble MNOK 22,8. (MNOK 18,0). Økningen skyldes i hovedsak økte provisjonsinntekter fra boligkreditt.

Inntekter fra utbytte ble i 2023 MNOK 2,7 (MNOK 3,6 i 2022).

Netto verdiendring og gevinst på valuta og verdipapirer ble på MNOK 2,8 (MNOK -3,1)

Sum totale driftsinntekter for 2023 økte med MNOK 44,7 til MNOK 172,3.

Driftskostnader

De totale driftskostnadene for 2023 ble MNOK 73,9 mot MNOK 59,6 i 2022. Personal-kostnadene økte med MNOK 3,6. Dette skyldes ca. 3 nye årsverk og generell lønnsøkning. Vi har styrket banken på BM Elverum, AHV og økonomi. Vi har også i 2023 fokusert på å redusere nøkkelmannsrisikoen i banken. Dette arbeidet vil fortsette også i 2024.

Økning i øvrige driftskostnader skyldes IT utvikling og valutakurs (Vår It-leverandør SDC fakturerer i danske kroner) på MNOK 2,2. Formueskatt 2022 og 2023 på MNOK 3,2 (ved en feiltakelse utelatt i 2022), samt generell prisutvikling og generell utvikling i en voksende bank. Se for øvrig note 22 for ytterligere spesifikasjon

Tap på utlån

Det ble i 2023 tapsført MNOK 4,8 på utlån, som utgjør 0,09 % av brutto utlån. Tilsvarende tall for 2022 var MNOK 8,0, 0,18% av brutto utlån. Tapene kommer i hele vårt markedsområde og er i hovedsak tilknyttet Bedriftsengasjement. Tapene kommer som følge av krevende tider i næringslivet med lavere forbruk og lavere investeringslyst.

Tapene er i all hovedsak avsatt på eksisterende engasjementer.

Resultat

Resultat før skatt ble MNOK 93,6 mot MNOK 60 i 2022. Etter skattekostnad er resultatet MNOK 70,9, mot MNOK 46,5 i fjor. Dette er et rekordresultat for Tolga-Os Sparebank

Balanseregnskap

Forvaltningskapitalen var pr. 31.12.2023 på MNOK 6191, en økning på MNOK 743 sammenlignet med 2022. Legger vi til volum på MNOK 658 i boligkreditt blir forretningskapitalen MNOK 6849. Veksten er den høyeste veksten i kroner i bankens historie. Den er også den største prosentvise veksten så langt vi har oversikt.

Utlån

Bankens brutto utlån var pr. 31.12.2023 på MNOK 5130 mot MNOK 4551 i 2022. Dette er en økning siste år på MNOK 579. MNOK 3855 (75,1 %) er utlån til privatkunder og MNOK 1275 (24,9%) utlån til næring / landbruk.

Innskudd

Innskudd fra kunder pr. 31.12.2023 var MNOK 4717, en økning siste år på MNOK 517.

Innskudd i prosent av netto utlån var ved årsskiftet på 92,0% mot 92,3% i 2022.

Likviditet

Banken har likviditetsreserver plassert i bank, sertifikat- og obligasjonsmarkedet, samt en årlig rullerende oppgjørskreditt på MNOK 130 i DNB. Bankens LCR (Liquidity Coverage Ratio) er ved årsskiftet på 387,41% og NSFR 141%.

Beholdning av aksjer og egenkapitalbevis

Banken har pr. 31.12 2023 strategiske aksjer til virkelig verdi over ordinært resultat for MNOK 79,9 og MNOK 36,5 i strategiske aksjer til virkelig verdi over ordinært resultat.

Egenkapitalbevis til virkelig verdi over ordinært resultat er på MNOK 1,1.

Beholdningen av obligasjoner er pr. 31.12 2023 på MNOK 557 til virkelig verdi over resultat.

Finansiering, ansvarlig lånekapital og egenkapitalbevis

Banken har utstedt senior obligasjonslån på til sammen pålydende MNOK 625. Porteføljen har en snitt løpetid på 1,92 år. Banken har et fondsobligasjonslån på MNOK 25 og et ansvarlig lån på MNOK 40, begge med Call i februar 2027. Banken har utstedt egenkapitalbevis. Bankens eierandelskapital er på MNOK 40 fordelt på 400 000 egenkapitalbevis og 244 eiere pr. 31.12.2023.

Etter overgangen til IFRS blir fondsobligasjoner klassifisert som egenkapital. Renter på fondsobligasjoner inngår derfor i disponeringen av årsresultatet for regnskapsåret.

Gjenværende resultat etter renter på fondsobligasjoner, samt urealisert inntekt/kostnad ihht egenkapitalmetoden i ordinært resultat, fordeles mellom egenkapitalbeviskapitalen og grunnfonds-

kapitalen ihht til deres relative andel av egenkapitalen (dvs eierbrøken) pr 01.01.2023. Eierbrøken pr 01.01.2023 er på 8,17%.

Styret foreslår overfor bankens generalforsamling at det deles ut et kontantutbytte for 2023 på kr 9 pr egenkapitalbevis, og at det settes av MNOK 1 til gaver til allmennyttige formål.

Virksomhetsstyring

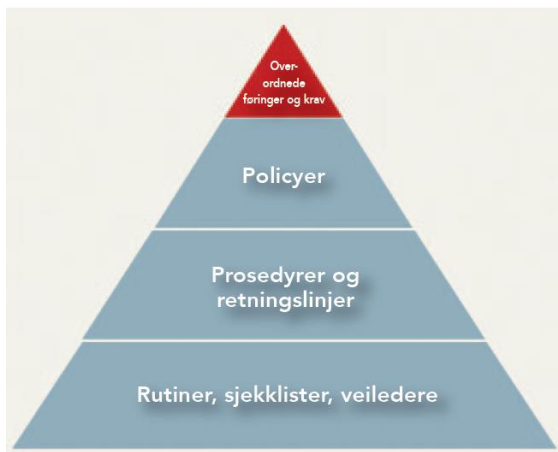
Tolga-Os Sparebank har høyt fokus på å etterleve strenge etiske prinsipper. For å utvikle et godt tillitsforhold mellom banken og de viktigste interessegruppene, er det nødvendig med gode styringssystemer for virksomheten.

Dette innebærer blant annet:

- Et kompetent og uavhengig styre
- Gode interne styringsprosesser
- En objektiv og uavhengig eksternrevisjon.
- Åpen og god kommunikasjon med ansatte og omgivelsene forøvrig.

Styret arbeider etter en årsplan og har årlige vurderinger av arbeidsformen med sikte på forbedringer. Styret er ansvarlig for bankens strategiprosess og har det overordnede ansvaret for at banken har en god virksomhetsstyring. Bankens mål for risikotoleranse fastsettes av styret i rammedokumenter (policydokumenter) for hvert risikoområde.

Policy for virksomhets- og risikostyring gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen, i banken. Dokumentet er forankret i og vedtatt av bankens styre, og skal også ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter. Revisjon av dokumentet skjer ved behov og minimum én gang per år. I tillegg til dette dokumentet har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder, illustrert i figuren og nedenfor.

Risiko og revisjonsutvalget mottar regelmessig rapporter og analyser for de ulike risikoer. De innstiller videre til styret for beslutning.

Samarbeidet med revisor er åpent og godt. Bankens revisor arbeider etter en årlig plan for revisjonsarbeidet. Det er ekstern revisor som bekrefter internkontrollen i banken.

Risikostyring

Banken har risikostyring ihht. Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter, herunder Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning, FOR 2014-08-22-1097. Det er etablert compliance- og risikokontrollfunksjon. Risikokontrollfunksjonen har det overordnede ansvaret for overvåkingen av alle bankens risikoområder. Compliancefunksjonen skal løpende vurdere om banken oppfyller sine forpliktelser i henhold til de til enhver tid gjeldende regler, samt være en rådgiver for styret i når det gjelder etterlevelse av regelverket. Compliance- og risikokontrollfunksjonen er uavhengig og rapporterer direkte til styret.

Etter at vår complianceansvarlig gikk ut i barselpermisjon tidlig på året, har ansvaret vært outsourcet til BDO. Vi har dermed fått en av de beste aktørene til å gjennomgå vår etterlevelse av rutiner og regler. Når vår complianceansvarlig er tilbake, er intensjonen å beholde BDO i en rådgivende funksjon i en periode.

Årlig gjennomføres det en egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne

prosessen kalles ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Kapitalsituasjonen vurderes med hensyn til bankens risiko, og en analyse av denne. Sett i sammenheng med forventet finansiell utvikling, ulike myndighetsbestemte bufferkrav og andre regulatoriske kapitalkrav samt markedets forventning, har styret i dette dokumentet besluttet minimumsmål for ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital. Disse målene er også vurdert opp mot ulike stresstester.

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de viktigste risikoene;

- kredittrisiko
- markedsrisiko
- likviditetsrisiko
- operasjonell risiko

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan innfri sine forpliktelser til avtalt tid. Dette anses som bankens største risikoområde.

Bankens styring av kredittrisiko tar utgangspunkt i policy for kredittrisiko. Det er vedtatt rammer for risikoeksponering knyttet til vedtatt risikotoleranse. Risikoen styres i tillegg gjennom etablerte rutiner og retningslinjer. Banken har en fullmaktstruktur for innvilgelse av lån og kreditter. Ved innvilgelse av boliglån følger banken forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig.

Bankens portefølje defineres ved hjelp av en risikoklassifiseringsmodell som beregner kundens sannsynlighet for mislighold de kommende 12 måneder. Sannsynligheten for mislighold avgjør hvilken risikoklasse kunden får. Sannsynligheten for mislighold bestemmes av interne og/eller eksterne data. Risikoklassene er inndelt slik:

- Risikoklasse 1 - 3 er lav risiko
- Risikoklasse 4 - 7 er middels risiko
- Risikoklasse 8 - 10 er høy risiko

- Risikoklasse 11 - 12 er misligholdte og tapsutsatte engasjement

Utlån og garantier til næringslivet innebærer i sin alminnelighet større risiko for banken enn personengasjement. For å styre bankens risiko er det i bankens kredittpolicy satt rammer for samlet engasjement innenfor forskjellige risikogrupper. Risikoklassene er utgangspunkt for bankens fullmaktstruktur.

Systemet med risikoklassifisering bidrar til å sikre oppfølging av tapsutsatte engasjement. Overtrekk og restanser følges opp løpende og mislighold rapporteres månedlig til styret.

Utviklingen i utlånsporteføljen følges opp med blant annet mislighold- og risikorapporter. Tiltak og fokusområder vurderes løpende i tråd med utviklingen i markedet, enkeltengasjement og porteføljer.

Store engasjement defineres som engasjement mot én enkelt kunde som er større enn 10% av bankens kjernekapital. Slike engasjement kan i seg selv utgjøre en risiko. Dette gjør seg særlig gjeldende hvis de utgjør en stor andel av den totale portefølje og samtidig er konsentrert om enkelte bransjer eller næringer. Banken har derfor i sine retningslinjer rammer for hvor mange store engasjement vi kan ha. Det er også rammer for eksponering mot ulike bransjer. Ved utgangen av 2023 har banken ingen store engasjement, og vi har ingen utpreget konsentrasjon av eksponering mot enkeltbransjer.

Risiko og revisjonsutvalget mottar kvartalsvis rapportering av eksponering og risiko i utlånsporteføljen sett opp mot de styrefastsatte rammene i kredittpolicyen. Utvalget sender rapporten til styret for endelig behandling. Risikonivået for kreditt anses som moderat til lavt og ligger innenfor de rammer som styret har vedtatt for kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for reduserte verdier av bankens finansielle instrumenter som følge av svingninger i markedspriser for finans- og

realaktiva. Styret har vedtatt en markedspolicy som setter nærmere rammer for bankens aktivitet på dette området.

Måltall rapporteres månedlig til styret og policyen blir gjennomgått og revidert årlig i styret.

Banken skal ha en moderat eksponering mot markedsrisiko i form av åpne posisjoner som følge av inn- og utlånsaktiviteten og/eller posisjoner i ulike typer finansielle instrumenter. Styring av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for eksponering. Rammene gjennomgås og vedtas årlig av styret. Banken har ikke rammer for å investere i aksjer.

Bankens portefølje av obligasjoner og obligasjonsfond forvaltes i hovedsak av Sparebank1 kapitalforvaltning. Banken har gode muligheter til å styre og kontrollere bankens markedsrisiko på bakgrunn av rapporter fra forvalter og egne vurderinger.

Banken skal ha en lav renterisiko. De fleste lån og kreditter løper derfor med flytende rente som følger markedets renteutvikling. Tilsvarende har innskudd fra kunder og innlån fra markedet flytende rente. Dersom det inngås fastrenteavtaler på innskudd eller utlån, kan renterisikoen som da oppstår reduseres ved bruk av rentebytteavtaler.

Banken verken kjøper eller selger valuta og vi har ikke garantier i valuta. Bankens eneste eksponering mot valuta er at kostnader til SDC som betales i danske kroner og at banken har aksjer i SDC. Bankens risiko knyttet til endringer i valutakurser anses som ubetydelig.

Styret anser bankens markedsrisiko som moderat til lav og det er innenfor risikotoleransen for dette området.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at banken ikke greier å oppfylle sine betalingsforpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av

ekstra dyr finansiering. Likviditetsrisikoen avhenger av forfall på kundeinnskudd, ekstern finansiering, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet. Styret har vedtatt en likviditetspolicy for å håndtere denne risikoen og sikre god og langsiktig likviditetsstyring. Risikoen søkes redusert ved å ha en tilstrekkelig likviditetsreserve, samt en jevn forfallsprofil på ekstern finansiering.

Innskudd er bankens viktigste finansieringskilde og utviklingen i innskuddsdekning er sentral for bankens avhengighet av ekstern finansiering. Innskuddsdekning er innskudd målt i prosent av brutto utlån. Likviditetsområdet overvåkes løpende, og styret mottar rapportering på likviditetsrisiko hvert kvartal. Banken ligger innenfor de rammer som styret har vedtatt i bankens likviditetspolicy, og bankens likviditetsrisiko vurderes som lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller mislykkede interne prosesser, sviktende systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser som f.eks. svindel og bedrageri.

Operasjonell risiko ligger i den løpende driften av banken og knyttes til alle deler av bankens virksomhet. Risikoen søkes redusert ved hjelp av policyer, rutinebeskrivelser, fullmaktstrukturer og organisering som gir arbeidsdeling og klare ansvarsforhold. Det er i tillegg nødvendig med gode internkontrollrutiner og ikke minst god kultur for internkontroll. Det er også tegnet hensiktsmessige forsikringsordninger og utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere ulike krisesituasjoner.

Styret gjennomgår og reviderer årlig bankens policy for operasjonell risiko.

Styret mottar kvartalsvise rapporter på eksterne og interne hendelser som sier noe om nivået på bankens operasjonelle risiko. Det utarbeides årlige risikovurderinger som legges til grunn for valg av kontrollhandlinger og for

det kontinuerlige arbeidet med å optimalisere internkontrollarbeidet.

Banken har stadig fokus på hvordan lover og forskrifter skal implementeres og etterleves på best mulig måte. Det er styrets oppfatning at bankens kontrollopplegg og stadige fokus på mulige forbedringer, gjør at området for operasjonell risiko er godt i varetatt, og risikosituasjonen på området vurderes som akseptabel.

Bankens egenkapitalbevis

Banken utstedte egenkapitalbevis i 2018. Bevisene er ikke notert på børsen, men kan handles via megler. Banken har avtale med Norne Securities som megler.

Det er totalt 400 000 egenkapitalbevisbevis pålydende kr 100,- fordelt på 244 eiere.

Tolga-Os Sparebank har som mål å oppnå økonomiske resultater som gir Egenkapitalbevisene tilfredsstillende og stabil avkastning, i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Bankens årsoverskudd etter skatt vil bli fordelt mellom Egenkapitalbevisene og sparebankens fond i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital (eierbrøken).

Egenkapitalbevisene sin andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningsfondet.

Ved fastsettelse av utbytte vil det bli tatt hensyn til bankens soliditet og forventet resultatutvikling i en normalisert markeds-situasjon, behov for kjernekapital og hva som er forenlig med god forretningsskikk og eksterne rammebetingelser

Styret

Styret har i 2023 avholdt 14 styremøter. Det er avholdt 5 møter i risiko og revisjonsutvalget. Revisor har møtt på kvartalsvise møter i risiko og revisjonsutvalget. Hele styret er bankens risiko- og revisjonsutvalg.

Styret er av den oppfatning at banken er tilstrekkelig kapitalisert i forhold til både gjeldende og varslede krav til bankenes egenkapital.

Banken har etablert en styreansvarsforsikring som del av bankens forsikringsdekninger.

Personal og arbeidsmiljø

Banken hadde pr årsskifte 38 ansatte som utgjorde 37,8 årsverk, fordelt på 20 kvinner og 18 menn. Bankens ledergruppe består ved årsskifte av 2 kvinner og 4 menn. Styret består av 5 medlemmer, 2 kvinner og 3 menn. Styret og administrasjonen tilstreber likestilling og bankens lønns- og personalsystemer er kjønnsnøytrale.

Sykefraværet var i 2023 på 4,8%. Det arbeides godt på alle avdelinger, arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte vurderes som godt. Vi gjennomførte arbeidsmiljøundersøkelse i regi av Bedriftshelsetjenesten i 2023 med godt resultat. Banken er medlem av bedriftshelsetjenesten og har pensjonsordning og gruppelivsforsikring dekket gjennom avtale med forsikringsselskap.

Det har ikke forekommet ulykker med personskader i løpet av 2023.

Disponering av årets overskudd

Resultat etter skatt	TNOK 70 858
Renter på fondsobligasjoner	TNOK 1 837
Utbytte til egenkapitalbevis	TNOK 3 600
Overført til utjevningsfondet	TNOK 2 039
Tilordnet Sparebankens fond	TNOK 62 381
Gaver til allmennyttige formål	TNOK 1 000
Totalt disponert	TNOK 70 858

Utvidet resultat (andre inntekter og kostnader) på TNOK -513 tas i sin helhet fra fond for urealiserte gevinster.

Utsiktene framover

Utsagn fra Norges Bank kan tyde på at vi er på rentetoppen for denne gang. En av oppgavene til Norges Bank er å holde inflasjonen under 2%. Siden den er over 4% vil vi neppe se rentenedgang 1. halvår 2024.

I en situasjon med store endringer på forbruks og kapitalvarer, er det viktig for bedrifter og personkunder og ha en tillitsfull rådgiver. Det finner kundene i Tolga-Os Sparebank. Vi har sterk tro på at stadig flere kunder ønsker å velge oss.

Finansielt er Tolga- Os Sparebank posisjonert for ytterligere vekst. Vi har motiverte medarbeidere, gode samarbeidspartnere og en organisasjon som kan snu seg raskt ut ifra endrede rammevilkår.

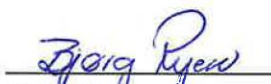
Bankens viktigste oppgave er å drive god og kontrollert bankvirksomhet. Vi utvikler våre medarbeidere, slik at vi blir foretrukket på markedsplassen. Vi skal fokusere på lønnsom vekst. Videre har vi høyt fokus på å etterleve regulatoriske krav. Vi håper på at vi også i åra som kommer kan være en trygg havn for nye og eksisterende kunder, og fortsatt kunne være en viktig samfunnsaktør i vårt markedsområde.

Styret takker kundene for oppslutning om banken i 2023 og ansatte og tillitsvalgte for god innsats og godt samarbeid i året som har gått.

Fra venstre: Per Johan Gjeltén, Berit V.J. Stubbsjøen, Morten Aakerøien, styreleder Bjørge Ryen, Egil Eide og Pål Sverre Flatgård.

Tolga, 31.12.2023 / 05.03.2024

Bjørge Ryen
Styrets leder

Berit V. J. Stubbsjøen
Styrets nestleder

Per Johan Gjeltén
Styremedlem

Egil Eide
Styremedlem

Morten Aakerøien
Styremedlem (ans. repr.)

Per Arild Eggen
Adm. Banksjef

Regnskap 2023

Resultatregnskap

<i>Ordinært resultat (beløp i hele 1000 kr)</i>	Noter	2023	2022
Renteinntekter fra eiendeler beregnet etter effektivrentemetoden		271 468	158 932
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		25 284	12 383
Rentekostnader og lignende kostnader		152 743	62 257
Netto rente og kredittprovisjonsinntekter	18	144 009	109 058
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		25 895	20 827
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		3 529	3 448
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		2 676	3 648
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		2 796	-3 063
Andre driftsinntekter		489	624
Netto andre driftsinntekter	20	28 326	18 587
Sum inntekter		172 336	127 645
Lønn og andre personalkostnader	21	33 692	30 143
Andre driftskostnader	22	38 571	27 954
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	32	1 654	1 568
Sum driftskostnader		73 917	59 665
Resultat før tap		98 419	67 980
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	11	4 817	8 025
Resultat før skatt		93 602	59 956
Skattekostnad	24	22 744	13 420
Resultat av ordinær drift etter skatt		70 858	46 536
<i>Utvidet resultat (beløp i hele 1000 kr)</i>			
Verdiendring på egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat		-513	3 828
Sum poster som ikke vil bli omklassifisert til ordinært resultat		-513	3 828
Sum utvidet resultat		-513	3 828
Totalresultat		70 345	50 364
Totalresultat per egenkapitalbevis (beløp i kr)		13,99	10,49
Resultat av ordinær drift etter skatt per egenkapitalbevis (beløp i kr)		14,10	9,67

Balanse - Eiendeler

(beløp i hele 1000 kr)

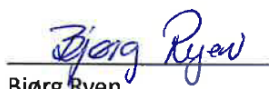
	Noter	2023	2022
Konter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)		44 371	42 850
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner til amortisert kost		337 155	197 986
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	6-11	5 109 048	4 532 216
Rentebærende verdipapirer	27	557 701	541 239
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	28, 29	117 493	108 174
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	31	0	1 136
Varige driftsmidler	32	17 447	17 418
Andre eiendeler	33	7 892	7 004
Sum eiendeler		6 191 107	5 448 022

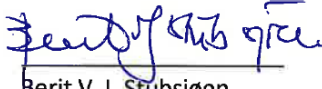
Balanse – Gjeld og egenkapital

(beløp i hele 1000 kr)

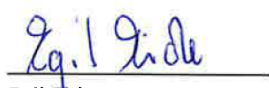
	Noter	2023	2022
Innlån fra kredittinstitusjoner	34	38 927	6 091
Innskudd fra kunder	35	4 717 651	4 200 046
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	629 332	514 688
Annen gjeld	37	18 004	12 902
Betalbar skatt	24	22 376	14 572
Andre avsetninger	37	4 446	4 234
Ansvarlig lånekapital	36	40 363	40 289
Sum gjeld		5 471 100	4 792 822
Aksjekapital/Eierandelskapital	39	40 000	40 000
Fondsobligasjonskapital	38	25 000	25 000
Sum innskutt egenkapital		65 000	65 000
Fond for vurderingsforskjeller		0	636
Fond for urealiserte gevinster		1 494	4 155
Sparebankens fond		636 865	571 030
Utjevningsfond		16 648	14 378
Sum opptjent egenkapital		655 007	590 200
Sum egenkapital		720 007	655 200
Sum gjeld og egenkapital		6 191 107	5 448 022

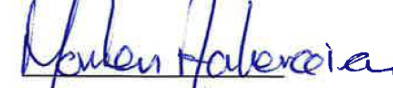
Tolga, 31.12.2023 / 05.03.2024

Bjørge Ryen
Styrets leder

Berit V. J. Stubsjøen
Styrets nestleder

Per Johan Gjeltén
Styremedlem

Egil Eide
Styremedlem

Morten Aakerøien
Styremedlem (ans. repr.)

Per Arild Eggen
Adm. Banksjef

Poster utenfor balansen

Garantiansvar	2023	2022
Garantiansvar overfor ordinære kunder	51 323	17 505
Garantiansvar overfor Eika Boligkreditt AS	6 514	6 588
Sum garantiansvar	57 837	24 093
Ubenyttede kreditter	2023	2022
Ubenyttede kreditter PM-kunder	185 494	192 204
Ubenyttede kreditter BM-kunder	170 509	130 154
Sum ubenyttede kreditter	356 003	322 358
Utlån formidlet via boligkreditselskaper	2023	2022
Utlån formidlet via Eika Boligkreditt AS	282 266	406 154
Utlån formidlet via Verd Boligkreditt AS	375 281	83 317
Sum utlån formidlet via boligkreditselskaper	657 548	489 471

Presentasjon av Tolga-Os Sparebank på kapitalmarkedsdag i Oslo

Egenkapitaloppstilling

Endringer i egenkapitalen (beløp i hele 1000 kr)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital				Sum
	Egenkapital bevis	Overkurs- fond	Hybrid- kapital	Spare- bankens fond	Utjevnings- fond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gev. (FUG)	
Egenkapital 31.12.2022	40 000	0	25 000	571 030	14 378	636	4 155	655 200
Korrigerings IB				597	-597			0
Egenkapital 01.01.2023	40 000	0	25 000	571 627	13 781	636	4 155	655 200
Salg av aksjer i tilknyttet selskap				584	52	-636		0
Resultat etter skatt				65 069	5 789			70 858
Andre inntekter og kostnader (OCI)							-513	-513
Realisert gevinst/tap omfordelt fra FUG				1 972	175		-2 148	0
Totalresultat 31.12.2023	40 000	0	25 000	639 253	19 798	0	1 494	725 545
Transaksjoner med eierne:								0
Utbetalt utbytte					-3 000			-3 000
Utbetalt gaver				-700				-700
Utbetalte renter hybridkapital				-1 687	-150			-1 837
Egenkapital 31.12.2023	40 000	0	25 000	636 865	16 648	0	1 494	720 007

Foreslått utbytte utgjør kr 9,00 per egenkapitalbevis

	2023
Foreslått utbytte	3 600
Foreslått gaveavsetning	1 000

Endringer i egenkapitalen (beløp i hele 1000 kr)	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital				Sum
	Egenkapital bevis	Overkurs- fond	Hybrid- kapital	Spare- bankens fond	Utjevnings- fond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gev. (FUG)	
Egenkapital 01.01.2022	40 000	0	25 000	481 108	7 784	480	54 974	609 346
Resultat etter skatt				42 191	4 188	156		46 536
Andre inntekter og kostnader (OCI)							3 828	3 828
Realisert gevinst/tap omfordelt fra FUG				49 712	4 935		-54 647	0
Totalresultat 31.12.2022	40 000	0	25 000	573 012	16 907	636	4 155	659 710
Transaksjoner med eierne:								0
Utbetalt utbytte					-2 400			-2 400
Utbetalt gaver				-687				-687
Utbetalte renter hybridkapital				-1 295	-129			-1 423
Egenkapital 31.12.2022	40 000	0	25 000	571 030	14 378	636	4 155	655 200

Foreslått utbytte utgjør kr 7,50 pr. egenkapitalbevis.

	2022
Foreslått utbytte	3 000
Foreslått gaveavsetning	700

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstilling - direkte metode	2023	2022
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	-581 649	-455 954
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	262 195	153 887
Overtatte eiendeler	-313	315
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	517 605	460 034
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-122 253	-43 461
Netto inn-/utbetaling av fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	32 836	
Renter på fordringer og gjeld til kredittinstitusjoner	7 246	3 606
Endring fond og obligasjoner	-14 348	-8 263
Renteinnbetalinger på fond og obligasjoner	24 074	10 821
Netto provisjonsinnbetalinger	22 365	17 378
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	443	481
Netto inn-/utbetaling verdipapirer over ordinært resultat	-23 252	-40 667
Utbytte på verdipapirer over ordinært resultat	2 231	2 317
Utbetalinger til drift	-69 246	-59 358
Betalt skatt	-16 004	-13 537
Utbetalte gaver	-687	-953
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	41 242	26 645
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-943	-2 178
Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer over utvidet resultat	0	0
Innbetalinger ved salg av verdipapirer over utvidet resultat	15 523	67 354
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	935	1 175
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	15 515	66 352
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetaling fra gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	112 000	50 000
Renteutbetalinger fra gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-20 962	-12 542
Renteutbetalinger på ansvarlige lån og fondsobligasjoner	-4 106	-3 030
Netto inn-/utbetaling fra egenkapitalbevis	0	0
Utbytte til egenkapitalbevisiere	-3 000	-2 400
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	83 932	32 028
A + B + C Netto endring likvider i perioden	140 689	125 025
Likviditetsbeholdning 1.1	240 836	115 811
Likviditetsbeholdning 31.12	381 526	240 836
Likvidetsbeholdning spesifisert:		
Kontanter og fordringer på sentralbanken	44 371	42 850
Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	337 155	197 986
Likviditetsbeholdning	381 526	240 836

Noter 2023

Note 1 – Regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Tolga-Os Sparebank tilbyr bank, plasserings- og forsikringstjenester for person- og bedriftskundemarkedet i Norge. Primære markedsområder er kontorkommunene med kommuner nærliggende tett opp mot kontorkommunene, men banken tilbyr også sine tjenester til kunder over hele landet. Bankens hovedkontor har besøksadresse Ivarsveien 2, 2500 Tolga.

Regnskapet og årsberetningen for 2023 er blitt behandlet av bankens styre 05.03.2024, og skal behandles av bankens generalforsamling 13.03.2024.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Banken avlegger regnskap i samsvar med IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 2. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Tilleggskrav til noter som følger av lov og forskrift for norske banker er hensyntatt. Regnskapsprinsippene som er beskrevet blir anvendt i utarbeidelsen av bankens årsregnskap for 2023.

Sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

IFRS med unntak og forenklinger regulert gjennom årsregnskapsforskriften har vært gjeldende siden 01.01.2020. For periodene til og med 31.12.2019 har banken benyttet Regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskapsskikk.

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen kroner, med mindre annet er spesifikt angitt.

INNTEKTSFØRING

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert i utvidet resultat. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på engasjement som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjement som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Tolga-Os Sparebank beregner effektiv rente på to ulike måter avhengig av om instrumentet (lånet) er, eller ikke er, kredittforringet ved første gangs balanseføring. Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. For lån som ikke er kredittforringet ved første gangs balanseføring, benyttes kontraktsfestede kontantstrømmer uten justering for forventede tap. For lån som er kredittforringet ved første gangs balanseføring, korrigeres kontraktsfestede kontantstrømmer for forventede tap. Den effektive renten betegnes da som en kredittjustert effektiv rente.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost, og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester, og her skjer resultatføringen når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på det tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all, eller tilnærmet all, risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost (AC)
- Virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI)
- Virkelig verdi med verdiendringer over (ordinært) resultat (FVTPL)

Finansielle forpliktelser klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost (AC)
- Virkelig verdi med verdiendringer over (ordinært resultat) (FVTPL)

IFRS 9 regulerer at alle finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av bankens forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Banken har noen få utlån med fast rente som er klassifisert til amortisert kost.

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom som har en belåningsgrad under 75 % til Verd Boligkreditt AS. Banken overfører utlån fra egen balanse etter forhåndsavtalt volum med Verd Boligkreditt AS. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Verd Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet i henhold til forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen.

Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi både over resultatet og over utvidet resultat. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder samt rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

FINANSIELLE INSTRUMENTER - MÅLING

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med

henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømberegning eller andre verdsettelsesmodeller.

Observerbare markedspriser for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller benyttes i den grad disse er tilgjengelige. Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og tilhørende inntekter og kostnader beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente, inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

Måling av finansielle garantier

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kredittforringet vil ved førstegangsinnregning få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den

forventede levetiden til eiendelen, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster og tap samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas som driftsinntekter i regnskapet i den perioden de oppstår.

VALUTA

Presentasjonsvaluta er norske kroner. Dette er også bankens funksjonelle valuta. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

LEIEAVTALER

Leieavtaler følger IFRS 16. For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler, som medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Leieavtaler med lav verdi (mindre enn 5 000 USD) og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansvendelse. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før

endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og andre variable leiebetalinger etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene og føres som driftskostnad. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalinger som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50

%). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

SKATT

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld samt på eventuelt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil banken redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at den kan nyttiggjøre seg den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventede fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet forventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak for fondsobligasjoner hvor skatteeffekten av rentekostnaden føres i ordinært resultat.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Pensjonskostnader og -forpliktelser følger IAS 19. Bankens omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til en

innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP-ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrert livs- og pensjonsforsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende, og regnskapsføres som pensjons-/lønnskostnad.

AFP-ordningen behandles regnskapsmessig på samme måte som innskuddsordningen.

FONDSOBLIGASJONSLÅN

Utstedte fondsobligasjoner hvor banken ikke er forpliktet til å utbetale renter tilfredsstiller ikke definisjonen av en finansiell forpliktelse, og klassifiseres følgelig som egenkapital i balansen. Renter presenteres som en reduksjon av annen egenkapital, mens skatteeffekten av rentene presenteres som reduksjon i skattekostnad.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i kontantstrømmer fra

operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter etter direkte metode. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten.

Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld, ansvarlige lån og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank samt fordringer på øvrige kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid.

Gaveutdeling til Klettsno 4H til innredning av ungdomsrom i Vingelen

Note 2 – Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for fall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetsverdier. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- Pant i fast eiendom
- Registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- Fordringer og varelager
- Pant i bankinnskudd
- Finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- Kausjonister

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidet kredittåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktstruktur for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betalingsevne for kunder som innvilges kredit, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Se note 6 – 13 for vurdering av kredittrisiko.

Definisjon av mislighold

Endringer i kapitaldekningsregelverket innebærer at banken i 2021 implementerte en ny definisjon av mislighold. Etter den nye definisjonen, som benyttes både for regulatorisk rapportering, intern risikostyring

og regnskapsrapportering, klassifiseres en kunde som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1 % av kundens samlede eksponeringer.
- For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner.
- For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner.
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Dersom betalingsmisligholdet gjøres opp og det er sannsynlig at kunden vil innfri sine betalingsforpliktelser, vil kunden friskmeldes etter en karensperiode på 90 dager. For kunder som har fått betalingslettelse (forbearance), er karensperioden 1 år.

Sannsynlighet for mislighold (PD)

PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. En eksponering er definert som å være i mislighold dersom et eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- Eksponeringer/låntakere er i restanse med et beløp, som overstiger både en absolutt og en relativ grenseverdi i 90 påfølgende kalenderdager

- Lånetakeren er registrert med UTP (Unlikely To Pay) av banken
- Eksponeringen/låntakeren er smittet av en annen eksponering/låntaker som er i mislighold etter de nevnte kriterier
- Eksponeringen/låntakeren er fortsatt i karenperiode etter tidligere mislighold.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD12mnd). Totalmodellen består videre av to undermodeller, en adferdsmodell og en generisk modell, som vektes ulikt basert på varighet av kundeforhold og påløpt tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen ved opprettelse av nytt kundeforhold og kunden ikke har hatt kundeforhold i banken tidligere, samt eksisterende kunder hvor kundeforholdet er kortere enn to måneder. Dette beskrives nærmere i dokumentasjon av risikoklassifiseringsmodellene.

Generisk modell angir PD12mnd basert på offentlig informasjon. For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap. For personkunder består den generiske modellen av to undermodeller, én modell for de med minst en aktiv betalingsanmerkning og en modell for personkunder uten betalingsanmerkning.

Adferdsmodellen angir PD12mnd basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling. Følgelig benytter denne modellen seg av informasjon om kundens adferd i banken og krever derfor en gitt tidshorisont med kundedata før den trer i kraft.

Modellene er bygd slik at kunden vurderes etter en rekke variabler, for hver variabel får kunden poeng og jo høyere samlet poeng en kunde tilegnes jo lavere PD får kunden

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD liv). PDliv er sannsynligheten for at kunden går i mislighold over hele engasjementets forventede løpetid. PDliv beregnes basert på en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid. PDliv beregnes på bakgrunn av en kundes risikoklasse, herunder bestemt av kundens PD12MND, og engasjementets forventede løpetid. Kunder med flere engasjementer kan ha flere ulike PDliv-verdier da engasjementene kan ha ulik forventet løpetid.

I den løpende oppfølgingen av kredittrisikoen i porteføljen, deles engasjementene inn i 4 risikogrupper etter PD-verdi:

Risiko- klasser	Misligholds sannsynlighet	
	Risikogruppe	i % (PD) - Privat
1	Lav Risiko	0,0000 - 0,0799
2		0,0800 - 0,1599
3		0,1600 - 0,2299
4		0,2300 - 0,2499
5		0,2500 - 0,3099
6		0,3100 - 0,4999
7	Middels risiko	0,5000 - 0,9399
8		0,9400 - 2,9999
9	Høy risiko	3,0000 - 17,860
10		17,8700 - 99,999
11	Mislighold	Kunden er i mislighold

Risiko- klasser	Misligholds sannsynlighet	
	Risikogruppe	i % (PD) - Bedrift
1	Lav Risiko	0,0000 - 0,1719
2		0,1800 - 0,3699
3		0,3700 - 0,4999
4	Middels risiko	0,5000 - 0,8399
5		0,8400 - 1,2099
6		1,2100 - 1,4599
7		1,4600 - 1,8699
8		1,8700 - 2,9999
9	Høy risiko	3,0000 - 9,5199
10		9,5200 - 99,9999
11	Mislighold	Kunden er i mislighold

Eksponering ved mislighold (EAD)

Eksponering ved mislighold (EAD) beregnes av SDC og avhenger av type produkt. Engasjementene deles inn i tre hovedgrupper.

- Lån
- Kreditter og rammer
- Garantier

For lån benyttes fremtidige terminbeløp til å beregne EAD, hvor det er summen av de neddiskonterte terminbeløpene som utgjør EAD. EAD avhenger av hvorvidt lånet er i steg 1 eller 2. EAD i steg 1 tilsvarer den neddiskonterte verdien av fremtidige avdrag og renter neste 12 måneder, hvor restgjelden legges til kontantstrømmen om 12 måneder. EAD i steg 2 tilsvarer den neddiskonterte verdien av fremtidige avdrag og renter frem til forventet utløpsdato, hvor restgjelden legges til kontantstrømmen ved lånets forventede utløp.

Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

For ubenyttede kreditter og rammer og for garantier er EAD lik utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor. For kreditter og rammer er konverteringsfaktoren satt lik 1 og EAD vil dermed være lik innvilget kreditt. For garantier er konverteringsfaktoren den samme som benyttes i kapitaldekningsregelverket.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Tap gitt mislighold (LGD)

Estimatene for LGD er basert på historiske tap for norske banker som benytter SDC. Følgende formel benyttes for å beregne LGD:

- $LGD = LGD_B \times \text{Blankofaktor}$

Blankofaktoren angir andelen av en eksponering som ikke dekkes av sikkerheter. Faktoren beregnes på alle eksponeringer ut fra

nedenstående formel, hvor EAD angir eksponeringen og CLT angir sikkerheten:

- $\text{Blankofaktor} = (EAD - CLT) / EAD$

LGD Blanko (LGD_B) blir beregnet for hvert land og kundetype (privat og bedrift) og er basert på de faktiske eksponeringer (EAD), sikkerheter (CLT) og tap (LOSS) på den misligholdte porteføljen. Akkumulert mislighold angis som andel av usikret eksponering:

- $LGD_B = \text{LOSS} / (EAD - CLT)$

For å unngå at enklet engasjementer ender med en LGD på 0% har banken valgt å legge inn et gulv for LGD på 2,5% for PM-kunder og 8% for BM-kunder.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko bestemmes av endringen i PD mellom innregningstidspunktet (ini) og rapporteringstidspunktet:

For engasjement med PD ini mindre enn 1 %:

- $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \% \text{ og } PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For engasjement med PD ini større enn eller lik 1 %:

- $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \% \text{ eller } PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko:

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter
- Eiendelen har ett overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. I bankens ECL-modell benyttes en makrofaktor for å ta hensyn til bankens forventninger til fremtiden.

Det er komplisert å utvikle gode makromodeller som ivaretar kompleksiteten i makroøkonomien og effekten på tap i bankene. Banken har derfor valgt en enkel og robust tilnærming til modellering av makroeffekter basert på spesifikasjon av tre scenarioer som representerer henholdsvis lav-, normal- og høykonjunktur. Beregningen av markedsrisiko tar utgangspunkt i konstatert og bokført tap i perioden 1990-2020. Basert på disse beregningen har man estimert en lav-, høy- og normal konjunktur, der en lavkonjunktur er definert som et tidspunkt der bokførte/konstaterte tap er større enn gjennomsnittet og motsatt for høykonjunktur. Per 31.12.2023 er det lagt til grunn følgende sannsynlighet for scenarioene:

- Lavkonjunktur: 80 %
- Normalkonjunktur: 20 %
- Høykonjunktur: 0 %

Makrofaktoren hensyntar forventninger til fremtiden (FtF) i ulike scenarioer. FtF er en modell som angir en forventning til fremtiden basert på historiske tall for nedgangskonjunktur, oppgangskonjunktur og normalkonjunktur. Forventningen til fremtiden påvirkes av følgende faktorer:

Arbeidsledighet, lønnsvekst, inflasjon, økte strømpriser, økte drivstoffpriser, økte priser på konsumvarer, boligpriser, priser på

næringsbygg, rentekostnader og gjeldsbelastning i norske husholdninger.

Makrofaktoren for 2023 og 2024 er etter dette beregnet til 1,96. Faktoren er redusert til 1,49 i 2025, 1,25 i 2026 og videre til 1,1.

Nedskrivninger i steg 3

Banken har etablert egne retningslinjer for misligholds- og tapsvurdering og foretar kvartalsvis en gjennomgang av avsetningsbehovet for engasjementer med betalingsmislighold eller indikasjoner på UTP. Avsetningene for forventet kredittap i steg 3 beregnes som nåverdien av forventet fremtidig kontantstrøm som tilfaller banken.

Bankens tapsavsetninger er et estimat, og foreligger usikkerhet med hensyn til både tidspunkt og størrelse på de fremtidige kontantstrømmene. Det vises til note 11 for oversikt over avsetninger på engasjementer i steg 3.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement. se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikogruppe	Sannsynlighet for mislighold FRA	Sannsynlighet for mislighold TIL
Lav risiko	0,0000	0,0049
Medium risiko	0,0050	0,0299
Høy risiko	0,0300	0,9999

Note 3 – Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Bankens foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være

mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker, slike verdsettelsesteknikker vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi er vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter, og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

Note 4 – Kapitaldekning

	Kapitaldekning morbank		Kons. kap.dekn. inkl. andel i samarb.gruppe	
(beløp i hele 1000 kr)	2023	2022	2023	2022
Grunnfond/sparebankens fond	636 865	571 030	586 681	530 353
Avsatte gaver	-1 000	-700	0	0
Fond for urealiserte gevinster (FUG)	1 494	4 155	1 562	5 559
Fond for vurderingsforskjeller (FVF)	0	636	0	0
Overkursfond	0	0	0	0
Utjevningfond	16 648	14 378	28 203	32 976
Avsatt utbytte	-3 600	-3 000	0	0
Egenkapitalbevis	40 000	40 000	73 862	57 123
Gavefond	0	0	0	0
Sum egenkapital	690 407	626 500	690 308	626 012
Immaterielle eiendeler	0	0	-289	-245
Frdrag for forsvarlig verdsetting	-675	-651	-727	-761
Frdrag i ren kjernekapital	-50 730	-38 789	-8 749	-8 598
Ren kjernekapital	639 002	587 060	680 543	616 409
Fondsobligasjoner	25 000	25 000	29 419	30 588
Frdrag i kjernekapital	0	0	0	0
Sum kjernekapital	664 002	612 060	709 962	646 997
Ansvarlige lån (tilleggskapital)	40 000	40 000	46 167	46 403
Frdrag i tilleggskapital	0	-334	0	0
Netto ansvarlig kapital	704 002	651 726	756 128	693 400
Eksponeringskategori (vektet verdi)				
Stater	0	0	0	0
Lokale og regionale myndigheter	25 486	30 571	29 725	39 231
Offentlige eide foretak	0	0	4	2
Institusjoner	30 466	23 192	31 731	28 588
Foretak	230 946	160 651	278 279	201 508
Massemarked	0	0	44 748	40 838
Engasjement med pantesikkerhet i fast eiendom	2 174 779	1 951 841	2 468 139	2 174 719
Forfalte engasjement	68 201	48 343	69 722	49 066
Høyrisiko-engasjement	72 626	112 656	72 626	112 656
Obligasjoner med fortrinnsrett	22 635	19 058	27 173	22 466
Fordringer på institusjoner med kortsiktig rating	60 557	40 295	60 557	40 295
Andeler i verdipapirfond	0	0	31	30
Egenkapitalposisjoner	70 239	73 946	42 637	46 825
Øvrige engasjement	131 977	197 499	133 934	198 485
CVA-tillegg	0	0	5 312	7 992
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2 887 911	2 658 053	3 264 618	2 962 702
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	256 021	220 973	265 808	228 291
Sum beregningsgrunnlag	3 143 933	2 879 026	3 530 426	3 190 993
Kapitaldekning i %	22,39 %	22,64 %	21,42 %	21,73 %
Kjernekapitaldekning	21,12 %	21,26 %	20,11 %	20,28 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,32 %	20,39 %	19,28 %	19,32 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,54 %	11,04 %	9,67 %	10,10 %
Beregningsgrunnlaget i % av forvaltningskapitalen	50,78 %	52,85 %		

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandeler i samarbeidsgrupper. Tolga-Os Sparebank har en samarbeidsavtale med Eika Boligkreditt som løper til porteføljen er nedbetalt, etter at samarbeidsavtalen med Eika-Gruppen utløp 31.12.2021. I tillegg ble det i 2021 inngått samarbeidsavtaler med Brage Finans og Verd Boligkreditt. Banken har en eierandel på 0,42 % i Eika Boligkreditt AS, eierandel på 0,54 % i Brage Finans og i Verd Boligkreditt er andelen på 1,82%.

Note 5 – Risikostyring

Bankens rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravsforskriften og internkontrollforskriften. Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom konkurransedyktig egenkapitalavkastning og risiko, og å minimere mulige negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko. Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring og alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av banksjef i samråd med bankens ledergruppe. Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er omhandlet i note 2.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine

likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil på området. Bankens innskudd består primært av innskudd fra helkunder i bankens markedsområde.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kreditt-spreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

Operasjonell risiko

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens

policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreducerende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret.

Forretnings- og omdømmerisiko

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko. Omdømmerisiko er risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2023 foretatt etter samme prinsipper som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Styring og kontroll med bankens forretningskikkrisiko er basert på bankens styrefastsatte policy. Det pålegges alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundeførelse som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

Miljø- og bærekraftsrisiko

Klimarisiko er risiko knyttet til klimaendringer som kan føre til økt kredittrisiko og finansielle tap, samt omdømmerisiko og konsekvenser for finansiering. Overgangsrisiko vurderes som mest relevant risiko for banken, da det gjelder risiko knyttet til samfunnets tilpasning til klimaendringer, nye reguleringer, ny teknologi og endret etterspørsel fra investorer og forbrukere.

Compliance (etterlevelse)

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Bankens vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Bankens har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

Note 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

	Brutto utlån - totalt				
	Herav utlån til virkelig				Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	verdi	
Pr. gruppe finansielt instrument:					
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 667 115	26 725	0	0	3 693 840
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	887 439	182 252	0	0	1 069 691
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	108 041	193 095	0	0	301 136
Misligholdt	0	0	67 435	0	65 772
Sum brutto utlån	4 662 595	402 072	67 435	0	5 130 439
Nedskrivninger	-1 488	-6 087	-13 815	0	-21 390
Sum utlån til balanseført verdi	4 661 107	395 985	53 620	0	5 109 049

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

	Privatmarked				
	Herav utlån til virkelig				Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	verdi	
Pr. gruppe finansielt instrument:					
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 170 948	10 085	0	0	3 181 033
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	424 019	95 413	0	0	519 432
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	44 720	93 807	0	0	138 527
Misligholdt	0	0	16 302	0	16 302
Sum brutto utlån	3 639 687	199 304	16 302	0	3 855 293
Nedskrivninger	-434	-450	-3 468	0	-4 352
Sum utlån til balanseført verdi	3 639 253	198 855	12 834	0	3 850 941

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

	Bedriftsmarked				
	Herav utlån til virkelig				Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	verdi	
Pr. gruppe finansielt instrument:					
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	496 167	16 640	0	0	512 807
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	463 420	86 839	0	0	550 260
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	63 321	99 288	0	0	162 609
Misligholdt	0	0	49 470	0	49 470
Sum brutto utlån	1 022 909	202 767	49 470	0	1 275 146
Nedskrivninger	-1 054	-5 637	-10 347	0	-17 039
Sum utlån til balanseført verdi	1 021 854	197 130	39 123	0	1 258 107

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

	Ubenyttede kreditter og garantier - totalt				
	Herav utlån til virkelig				Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	verdi	
Pr. gruppe finansielt instrument:					
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	333 312	659	0	0	333 971
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	51 266	1 615	0	0	52 880
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	993	2 960	0	0	3 953
Misligholdt	0	0	1 664	0	1 664
Sum brutto utlån	385 571	5 233	1 664	0	392 469
Nedskrivninger	-103	-101	-497	0	-701
Sum utlån til balanseført verdi	385 468	5 133	1 167	0	391 768

2022

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. gruppe finansielt instrument:	Brutto utlån - totalt				
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Herav utlån til virkelig	
				verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 378 714	30 015	0	0	3 408 729
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	646 145	213 124	0	0	859 269
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	69 008	142 644	0	0	211 652
Misligholdt	0	0	71 301	0	71 301
Sum brutto utlån	4 093 867	385 783	71 301	0	4 550 951
Nedskrivninger	-1 274	-4 646	-12 816	0	-18 736
Sum utlån til balanseført verdi	4 092 593	381 137	58 485	0	4 532 215

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. gruppe finansielt instrument:	Privatmarked				
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Herav utlån til virkelig	
				verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	2 955 848	11 860	0	0	2 967 708
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	273 821	168 192	0	0	442 013
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	22 083	77 179	0	0	99 262
Misligholdt	0	0	15 770	0	15 770
Sum brutto utlån	3 251 752	257 231	15 770	0	3 524 753
Nedskrivninger	-519	-735	-4 066	0	-5 320
Sum utlån til balanseført verdi	3 251 233	256 496	11 704	0	3 519 433

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. gruppe finansielt instrument:	Bedriftsmarked				
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Herav utlån til virkelig	
				verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	422 866	18 155	0	0	441 021
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	372 324	44 932	0	0	417 256
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	46 925	65 465	0	0	112 390
Misligholdt	0	0	55 531	0	55 531
Sum brutto utlån	842 115	128 552	55 531	0	1 026 198
Nedskrivninger	-755	-3 911	-8 750	0	-13 416
Sum utlån til balanseført verdi	841 360	124 641	46 781	0	1 012 782

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. gruppe finansielt instrument:	Ubenyttede kreditter og garantier - totalt				
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Herav utlån til virkelig	
				verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	292 594	968	0	0	293 562
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	37 472	419	0	0	37 891
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	8 206	4 913	0	0	13 119
Misligholdt	0	0	1 877	0	1 877
Sum brutto utlån	338 272	6 300	1 877	0	346 449
Nedskrivninger	-196	-260	-370	0	-826
Sum utlån til balanseført verdi	338 076	6 040	1 507	0	345 623

Note 7 - Fordeling av utlån

Utlån fordelt på fordringstyper	2023	2022
Kasse-, drifts- og brukskreditter	440 603	407 542
Byggelån	57 978	80 306
Nedbetalingslån	4 631 858	4 063 105
Brutto utlån og fordringer på kunder	5 130 439	4 550 953
Nedskrivning steg 1	-1 489	-1 275
Nedskrivning steg 2	-6 087	-4 646
Nedskrivning steg 3	-13 815	-12 816
Netto utlån og fordringer på kunder	5 109 048	4 532 216
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	282 266	406 154
Utlån formidlet til Verd Boligkreditt AS	375 281	83 317
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS og Verd Boligkreditt	5 766 596	5 021 687

Brutto utlån fordelt på geografi	2023	2022
Kontorkommunene	3 127 972	2 968 029
Kommuner tett opp mot primærområde	769 893	491 353
Utlandet	4 313	304
Øvrige	1 228 261	1 091 266
Sum brutto utlån og fordringer på kunder	5 130 439	4 550 953

Utsikt fra kontoret i Folldal

Note 8 - Kredittforringede engasjement

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto kredittforringede engasjement
Personmarkedet	16 311	3 468	12 843
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	4 313	800	3 513
Industri	1 833	610	1 223
Elektrisitet, gass, damp, vann	0	0	0
Bygg og anlegg	10 852	1 700	9 152
Varehandel	8 258	1 055	7 203
Transport og lagring	2 954	1 000	1 954
Eiendomsdrift/-omsetning	22 670	5 163	17 506
Øvrige næringer	244	19	225
Sum	67 435	13 815	53 620

Banken har ingen utlån i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning på sikkerhetsstillelsen, hverken i 2023 eller i 2022.

2022

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto kredittforringede engasjement
Personmarkedet	15 770	4 066	11 704
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	4 673	800	3 873
Industri	0	0	0
Elektrisitet, gass, damp, vann	0	0	0
Bygg og anlegg	826	500	326
Varehandel	8 376	1 050	7 326
Transport og lagring	3 051	400	2 651
Eiendomsdrift/-omsetning	36 680	4 500	32 180
Øvrige næringer	1 924	1 500	424
Sum	71 301	12 816	58 485

Kredittforringede engasjement	2023	2022
Brutto misligholdte engasjement - over 90 dager	15 580	23 690
Nedskrivning steg 3	5 215	6 246
Netto misligholdte engasjement	10 364	17 444
Andre kredittforringede engasjement	51 856	47 611
Nedskrivning steg 3	8 601	6 570
Netto kredittforringede, ikke misligholdte engasjement	43 255	41 041
Netto misligholdt og kredittforringede engasjement	53 620	58 485

Kredittforringede engasjement fordelt etter sikkerheter

Sikkerhetskategori	2023		2022	
	Beløp	Prosent	Beløp	Prosent
Utlån med pant i bolig	13 426	19,9 %	13 236	18,6 %
Utlån med pant i annen sikkerhet	50 316	74,6 %	56 790	79,6 %
Utlån til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Utlån uten sikkerhet	3 693	5,5 %	1 275	1,8 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede engasjement	67 435	100,0 %	71 301	100,0 %

Note 9 - Forfalte og kredittforringede lån

Beløp i 1000 kr	Ikke forfalte lån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte lån	Kredittforringede eng.	Sikkerhet for forfalte eng. over 90 dager	Sikkerhet for andre kredittforringede eng.
2023										
Privatmarkedet	3 699 214	130 897	8 844	1 755	5 846	8 737	156 079	16 311	14 672	8 480
Bedriftsmarkedet	1 219 459	4 590	0	10 435	2 075	38 587	55 687	51 124	4 295	48 446
Totalt	4 918 673	135 487	8 844	12 190	7 921	47 324	211 766	67 435	18 967	56 926
2022										
Privatmarkedet	3 355 407	146 301	7 243	1 319	5 388	9 094	169 346	15 770	22 590	1 040
Bedriftsmarkedet	946 087	24 611	0	49 282	0	6 218	80 111	55 531	14 602	37 871
Totalt	4 301 494	170 913	7 243	50 601	5 388	15 312	249 457	71 301	37 192	38 911

Note 10 - Eksponering på utlån

2023 Beløp i 1000 kr	Brutto utlån	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Uben. kreditter	Garan- tier	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Maks kreditt- eksponering
Personmarkedet	3 855 293	-434	-450	-3 468	163 180	7 301	-11	-1	0	4 021 410
Bedriftsmarkedet:										
Primærnæringer	461 768	-303	-1 890	-800	34 397	50	-15	-59	0	493 148
Industri	27 010	-6	0	-610	14 987	1 253	-4	0	0	42 630
Elektrisitet, gass, damp, vann	3 547	-1	0	0	12 059	2 240	-4	0	0	17 841
Bygg og anlegg	138 124	-140	-251	-1 700	46 517	33 982	-25	-6	0	216 501
Varehandel	115 968	-39	-569	-1 055	17 294	5 652	-11	-21	0	137 219
Transport og lagring	22 284	-7	-6	-1 000	1 021	5 288	-4	-2	0	27 575
Eiendomsdrift/-omsetning	393 671	-326	-2 651	-3 563	26 212	1 178	-11	-12	-497	414 001
Øvrige næringer	112 774	-232	-272	-1 619	18 966	894	-20	0	0	130 491
Sum bedriftsmarkedet	1 275 146	-1 055	-5 637	-10 347	171 452	50 536	-93	-100	-497	1 479 405
Sum eksponering	5 130 439	-1 489	-6 087	-13 815	334 631	57 837	-103	-101	-497	5 500 815

2022 Beløp i 1000 kr	Brutto utlån	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Uben. kreditter	Garan- tier	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Maks kreditt- eksponering
Personmarkedet	3 524 753	-519	-735	-4 066	192 204	7 216	-111	-214	-3	3 718 523
Bedriftsmarkedet:										
Primærnæringer	415 230	-279	-1 031	-800	33 473	50	-14	-28	0	446 600
Industri	26 251	-7	-10	0	7 908	1 200	-2	0	0	35 340
Elektrisitet, gass, damp, vann	7 512	-3	0	0	2 582	1 253	-1	0	0	11 343
Bygg og anlegg	109 219	-44	-132	-500	29 877	5 437	-12	-7	0	143 837
Varehandel	85 414	-30	-562	-1 050	19 290	6 012	-14	-9	0	109 052
Transport og lagring	16 435	-6	0	-400	897	1 551	-1	0	0	18 476
Eiendomsdrift/-omsetning	319 003	-324	-2 146	-4 500	25 025	1 374	-23	0	-367	338 042
Øvrige næringer	47 136	-63	-31	-1 500	11 101	0	-19	0	0	56 624
Sum bedriftsmarkedet	1 026 199	-755	-3 911	-8 750	130 154	16 877	-85	-46	-367	1 159 315
Sum eksponering	4 550 952	-1 275	-4 647	-12 817	322 357	24 093	-196	-260	-370	4 877 838

Note 11 - Nedskrivninger, tap, finansiell risiko

Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholdssannsynlighet (PD) på innregningstidpunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen. Fordeling mellom steg foretas for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseførte utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende element:

- Overføring mellom steg som skyldes endring i kredittisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kredittap over forventet levetid i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	519	735	4 066	5 320
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	30	-291	-2	-264
Overføringer til steg 2	-11	192	0	181
Overføringer til steg 3	0	-21	1 225	1 203
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	327	3	-3 191	-2 861
Utlån som er fraregnet i perioden	-76	-135	-1 639	-1 851
Konstaterte tap			0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-320	-41	149	-213
Andre justeringer	-33	9	2 860	2 835
Økte nedskr., utover de modellberegnete				0
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2023	435	450	3 468	4 352

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	3 251 752	257 231	15 770	3 524 753
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	110 451	-110 436	-16	0
Overføringer til steg 2	-81 980	81 980	0	0
Overføringer til steg 3	-2 736	-4 858	7 593	0
Nye utlån utbetalt	1 601 499	50 375	7	1 651 881
Utlån som er fraregnet i perioden	-1 239 352	-74 988	-7 412	-1 321 752
Konstaterte tap	52		360	412
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2023	3 639 687	199 305	16 302	3 855 293

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	755	3 911	8 750	13 416
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	21	-158	-1 227	-1 363
Overføringer til steg 2	-150	1 387	0	1 237
Overføringer til steg 3	-23	-4	1 700	1 673
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	79	36	4 744	4 858
Utlån som er fraregnet i perioden	-90	-270	343	-17
Konstaterte tap				0
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	48	237	677	962
Andre justeringer	414	498	-4 640	-3 728
Økte nedskr., utover de modellberegnete				0
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	1 054	5 637	10 347	17 038

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2023	842 116	128 552	55 531	1 026 199
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	57 196	-21 902	-35 295	-163 900
Overføringer til steg 2	-81 950	-81 950	0	0
Overføringer til steg 3	-24 153	-332	24 485	0
Nye utlån utbetalt	303 650	33 305	234	337 189
Utlån som er fraregnet i perioden	-73 950	145 094	1 584	72 728
Konstaterte tap			2 931	2 931
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2023	1 022 909	202 767	49 470	1 275 147

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	196	260	370	826
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1	-21	-1	-22
Overføringer til steg 2	-12	63	0	51
Overføringer til steg 3	0	-9	0	-9
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	31	31	150	212
Nedskr. på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-128	-212	-155	-495
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-1	-10	135	124
Andre justeringer	17	0	-2	15
Nedskrivninger pr. 31.12.2023	104	101	497	702

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto eksponering pr. 01.01.2023	331 686	6 300	1 877	339 863
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	3 342	-1 088	-2 254	0
Overføringer til steg 2	-2 566	2 566	-643	-643
Overføringer til steg 3	-308	-643	49	-902
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	123 532	43	8	123 584
Ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-70 116	-1 944	2 627	-69 432
Brutto eksponering pr. 31.12.2023	385 571	5 233	1 664	392 469

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Akkumulerte nedskrivninger balanse-/utenombalanseposter	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2023	1 470	4 906	13 186	19 562
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	51	-470	-1 230	-1 649
Overføringer til steg 2	-173	1 642	0	1 469
Overføringer til steg 3	-23	-35	2 925	2 867
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	406	39	1 553	1 998
Utlån som er fraregnet i perioden	-166	-405	-1 296	-1 868
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-273	186	960	873
Andre justeringer	397	507	-1 782	-878
Økte nedskr., utover de modellberegnete	0	0	0	0
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	31	31	150	212
Nedskr. på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-3 208	-12 487	-28 282	-43 977
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2023	-1 488	-6 087	-13 815	-21 390

2023	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Akkumulert brutto eksponering balanse-/utenombalanseposter	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto eksponering pr. 01.01.2023	4 425 554	392 083	73 178	4 890 815
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	31 843	-193 474	-2 270	-163 900
Overføringer til steg 2	-108 698	84 213	23 842	-643
Overføringer til steg 3	300 606	27 804	7 876	336 287
Nye utlån utbetalt	1 905 149	83 680	241	1 989 070
Utlån som er fraregnet i perioden	-1 313 302	70 106	-5 828	-1 249 024
Konstaterte tap	52	0	3 291	3 343
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	123 532	43	8	123 584
Ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-70 116	-1 944	2 627	-69 432
Akkumulert brutto eksponering pr. 31.12.2023	5 294 621	462 512	102 965	5 860 098

Individuelle nedskrivninger (steg 3) på utlån og garantier	2023	2022
Steg 3 - Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	12 816	3 396
Steg 3 - Økte individuelle nedskrivninger i perioden	3 090	141
Steg 3 - Nye individuelle nedskrivninger i perioden	3 161	10 275
Steg 3 - Tilbakeføring av individuelle nedskr. fra tidligere perioder	-1 355	-971
Steg 3 - Periodens konstaterte tap som det tidligere år er nedskrevet for	-3 900	-25
Individuelle nedskrivninger (steg 3) ved slutten av perioden	13 813	12 816

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2023	2022
Endring i perioden i steg 3 på utlån	-368	-8 379
Endring i perioden i steg 3 på garantier	-136	28
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	-1 436	-403
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	-3 368	-38
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	-52	-104
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	544	872
Tapskostnader i perioden	-4 817	-8 024

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	439	898	3 259	4 596
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	22	-225	-205	-408
Overføringer til steg 2	-20	205	0	185
Overføringer til steg 3	-1	-102	2 158	2 054
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	17	12	3 384	3 414
Utlån som er fraregnet i perioden	-116	-208	-798	-1 122
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-182	-70	25	-227
Andre justeringer	360	226	-3 757	-3 172
Økte nedskr., utover de modellberegnete	0	0	0	0
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2022	519	735	4 066	5 320

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2022	2 929 942	202 304	28 447	3 160 693
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	72 044	-65 231	-6 813	0
Overføringer til steg 2	-70 345	73 205	-2 860	0
Overføringer til steg 3	-827	-7 933	8 760	0
Nye utlån utbetalt	1 223 999	112 826	38	1 336 864
Utlån som er fraregnet i perioden	-903 062	-57 940	-11 802	-972 804
Konstaterte tap	0	0	0	0
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2022	3 251 752	257 231	15 770	3 524 753

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	1 042	3 581	620	5 243
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	41	-465	0	-424
Overføringer til steg 2	-55	565	0	510
Overføringer til steg 3	-99	-7	4 638	4 532
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	-308	28	0	-280
Utlån som er fraregnet i perioden	-158	-101	-3 240	-3 499
Konstaterte tap	0	0	0	0
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-93	90	623	620
Andre justeringer	385	220	6 109	6 714
Økte nedskr., utover de modellberegnete	0	0	0	0
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	755	3 911	8 750	13 416

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2022	833 053	91 046	8 149	932 249
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	45 143	-45 143	0	0
Overføringer til steg 2	-67 208	67 208	0	0
Overføringer til steg 3	-69 716	-2 102	71 818	0
Nye utlån utbetalt	177 493	16 623	4 547	198 663
Utlån som er fraregnet i perioden	-76 648	919	-28 984	-104 713
Konstaterte tap	0	0	0	0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2022	842 116	128 552	55 531	1 026 199

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2022	142	143	397	682
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1	-59	-30	-89
Overføringer til steg 2	-1	202	0	200
Overføringer til steg 3	-18	0	1	-16
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	30	2	85	117
Nedskr. på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-47	-53	-24	-125
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-24	-3	-61	-88
Andre justeringer	113	28	2	143
Nedskrivninger pr. 31.12.2022	196	260	370	826

2022	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto eksponering pr. 01.01.2022	272 008	5 777	843	278 628
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	5 368	-5 215	-153	0
Overføringer til steg 2	-2 527	2 529	0	2
Overføringer til steg 3	-914	0	-274	-1 188
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	70 479	3 424	0	73 903
Ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-12 728	-215	1 461	-11 482
Brutto eksponering pr. 31.12.2022	331 686	6 300	1 877	339 863

Note 12 - Store engasjement

Pr. 31.12.2023 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbanken 7,54 % (2022: 6,82 %) av brutto engasjement. Banken har ingen konsoliderte kredittengasjement som blir rapportert som store engasjement, dvs at engasjementene utgjør mer enn 10% av bankens netto kjernekapital. Det største kredittengasjementet utgjør 8,32% av netto kjernekapital.

Beløp i 1000 kr	2023	2022
10 største engasjement	418 209	333 797
Totalt brutto engasjement	5 544 279	4 897 403
i % av brutto engasjement	7,54 %	6,82 %
Netto kjernekapital	664 002	612 060
i % av netto kjernekapital	62,98 %	54,54 %
Største engasjement utgjør	8,32 %	7,68 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittrammer og garantiansvar. Engasjementsbeløpet er før risikovekting og sikkerheter.

Ole Arne Sandli på mandelpotetfestivalen på Alvdal

Note 13 - Sensitivitet

2023

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Steg 1	1 592	1 578	2 268	1 685	1 456
Steg 2	6 187	3 475	2 666	6 186	5 078

2022

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Steg 1	1 301	1 215	1 613	1 423	1 256
Steg 2	2 581	2 246	3 134	2 478	1 988

Basis

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen forventninger til fremtiden

Senarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at senarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid. Senarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidsforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Senarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet reberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default senarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Senarioet reberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Note 14 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker drastisk. Ut i fra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker.

Det er i hovedsak 3 områder som har innvirkning på bankens likviditetsrisiko;

- 1) Balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpshastighet og bindingstid på aktiva og passiva, og har således et lavt refinansieringsbehov.
- 2) Likviditeten i markedet: Denne er vurdert til god.
- 3) Kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige elementer i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på samme nivå som banker man kan sammenligne seg med.

2023						Uten	
Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	løpetid	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter						44 371	44 371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						337 155	337 155
Netto utlån til og fordringer på kunder	3 508	25 210	102 868	307 070	4 591 725	78 667	5 109 048
Obligasjoner, sertifikat og lignende		30 163	32 107	495 431			557 701
Finansielle derivater							0
Øvrige eiendeler						142 832	142 832
Sum eiendeler	3 508	55 373	134 975	802 501	4 591 725	603 025	6 191 107
Gjeld til kredittinstitusjoner				6 085		32 842	38 927
Innskudd fra og gjeld til kunder		1 205 307	208 315			3 304 030	4 717 651
Obligasjonsgjeld		15 056	135 951	478 325			629 332
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld						44 826	44 826
Ansvarlig lånekapital					40 363		40 363
Sum gjeld	0	1 220 363	344 266	484 410	40 363	3 381 698	5 471 100
Netto	3 508	-1 164 990	-209 291	318 091	4 551 362	-2 778 673	720 007

2022						Uten	
Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	løpetid	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter	0	0	0	0	0	42 850	42 850
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	197 986	197 986
Netto utlån til og fordringer på kunder	14 089	22 796	122 619	441 914	3 790 817	139 981	4 532 216
Obligasjoner, sertifikat og lignende	0	0	15 270	515 883	10 086	0	541 239
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige eiendeler	0	0	0	0	0	133 732	133 732
Sum eiendeler	14 089	22 796	137 889	957 797	3 800 903	514 549	5 448 022
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	6 038	0	53	6 091
Innskudd fra og gjeld til kunder	0	705 516	6 525	0	0	3 488 006	4 200 046
Obligasjonsgjeld	0	113 313	0	401 375	0	0	514 688
Finansielle derivater	0	0	0	0	0	0	0
Øvrig gjeld	0	0	0	0	0	31 708	31 708
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	40 289	0	40 289
Sum gjeld	0	818 829	6 525	407 413	40 289	3 519 767	4 792 822
Netto	14 089	-796 033	131 364	550 384	3 760 614	-3 005 218	655 200

Note 15 - Valutarisiko

Banken har ingen beholdning av utenlandsk valuta 31.12.2023. Banken mottar månedlige fakturaer fra vår danske datasentral (Skandinavisk Data Center – SDC) i danske kroner. Det blir ikke inngått noen form for terminkontrakter på danske kroner, valutakursen på betalingstidspunktet legges derfor til grunn ved bokføringen av fakturaene i bankens regnskap. Totalt utgjør disse fakturaene ca 6,8 mill. danske kroner pr år.

SDC aksjer (9 926 stk) i utenlandsk valuta	DKK	NOK
Bokført verdi 31.12.2023	4 087	5 108
Kurs 31.12.2023	411,70	514,61

Note 16 – Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer banken har investert i. Banken har etablert rammer for slike typer investeringer. Investeringer ut over rammene skal godkjennes av bankens styre.

Per Ivar Moberget, Jessica Elizabeth Grønstad og Ottar Hemstad på Elverumskontoret

Note 17 - Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at bankens utlån og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendringer på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring i markedsrenten vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette medfører en begrenset eksponering mot endringer i markedsrentene. Bankens hadde pr 31.12.2023 gitt utlån til kunder med fastrente for totalt 25,5 mill. kr, mens mottatte innskudd fra kunder med fastrente utgjorde 208,3 mill. kr.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentevilkår

Post i balansen pr 31.12.2023	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter						44 371	44 371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	337 155						337 155
Netto utlån til og fordringer på kunder		5 083 569	25 479				5 109 048
Obligasjoner, sertifikater og lignende	147 531	410 169					557 701
Finansielle derivater							0
Øvrige eiendeler (uten renteeksponering)						142 832	142 832
Sum eiendeler	484 686	5 493 738	25 479	0	0	187 203	6 191 107
-herav i utenlandsk valuta							0
Gjeld til kredittinstitusjoner		6 085				32 842	38 927
Innskudd fra og gjeld til kunder		4 509 337	208 315				4 717 651
Obligasjonsgjeld	75 900	553 432					629 332
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld (uten renteeksponering)						44 826	44 826
Ansvarlig lånekapital		40 363					40 363
Sum gjeld	75 900	5 109 216	208 315	0	0	77 668	5 471 099
- herav i utanlansk valuta							0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	408 786	384 523	-182 836	0	0	109 535	720 008

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentevilkår

Post i balansen pr 31.12.2022	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1 år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter						42 850	42 850
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	197 987						197 987
Netto utlån til og fordringer på kunder		4 520 812		11 404			4 532 216
Obligasjoner, sertifikater og lignende	113 230	428 009					541 239
Finansielle derivater							0
Øvrige eiendeler (uten renteeksponering)						133 731	133 731
Sum eiendeler	311 217	4 948 821	0	11 404	0	176 581	5 448 023
-herav i utenlandsk valuta							0
Gjeld til kredittinstitusjoner	53	6 038					6 091
Innskudd fra og gjeld til kunder		4 193 521	6 525				4 200 046
Obligasjonsgjeld	75 609	439 079					514 688
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld (uten renteeksponering)						31 708	31 708
Ansvarlig lånekapital		40 289					40 289
Sum gjeld	75 662	4 678 927	6 525	0	0	31 708	4 792 822
- herav i utanlansk valuta							0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	235 555	269 894	-6 525	11 404	0	144 873	655 201

Renterisiko pr. 31.12.2023

Eiendeler	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko
			ved 1% endring
Utlån til kredittinstitusjoner - flytende rente	337 155	0,17	-562
Utlån til kredittinstitusjoner - oppsigelse	0	0,00	0
Utlån til kunder - flytende rente	5 104 960	0,17	-8 508
Utlån til kunder - fast rente	25 479	1,00	-255
Rentebærende verdipapirer	557 701	0,25	-1 394
Gjeld			
Innlån fra kredittinstitusjoner - flytende rente	6 085	0,17	10
Innlån fra kredittinstitusjoner - oppsigelse	0	0,00	0
Innskudd fra kunder - flytende rente	4 717 651	0,17	7 863
Innskudd fra kunder - fast rente	208 315	1,00	2 083
Verdipapirgjeld (inkl ansvarlige lån og fondsobl.)	579 977	0,25	1 450
Sum renterisiko			687

Bankens maksimale ramme for renterisiko er fastsatt til 2 mill kroner. Ved årets slutt utgjorde bankens renterisiko 0,7 millioner kroner. Renterisikoen beregnes som resultateffekten av +/- 1% renteendring på bankens flytende rentebærende eiendeler og gjeld. Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor fastsatte rammer.

Note 18 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

	2023	2022	Gj.snittlig rentesats*	Gj.snittlig rentesats*
Renteinntekter og lignende inntekter			2023	2022
Renter og lign. inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	8 884	3 860	2,29 %	2,22 %
Renter og lign. inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	262 580	155 072	5,34 %	3,46 %
Renter og lign. inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi)				
Renter og lign. inntekter av sertifikater, obl. og andre renteb. vpp (virkelig verdi)	25 284	12 383	4,60 %	2,30 %
Andre renteinntekter og lign. inntekter	5		2,15 %	
Sum renteinntekter og lignende inntekter	296 753	171 315		
Rentekostnader og lignende kostnader	2 023	2 022	2 023	2 022
Renter og lign. kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner (amortisert kost)	1 632	181	4,66 %	2,99 %
Renter og lign. kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder (amortisert kost)	122 253	43 461	2,73 %	1,09 %
Renter og lign. kostnader på utstedte verdipapirer (amortisert kost)	23 068	13 194	4,25 %	2,69 %
Renter og lign. kostnader på ansvarlig lånekapital (amortisert kost)	2 389	1 607	5,92 %	4,00 %
Renter og lign. kostnader på fondsobligasjonskapital (amortisert kost)				
Andre rentekostnader og lign. kostnader	3 401	3 814		
Sum rentekostnader og lignende kostnader	152 743	62 257		
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	144 009	109 058		
<i>*Gjennomsnittlig rentesats er beregnet for effektiv rente</i>				
Andre rentekostnader og lignende kostnader	2 023	2 022		
Bankenes Sikringsfond - Bidrag til innskuddsgarantifondet	3 260	3 720		
Bankenes Sikringsfond - Bidrag til krisetiltaksfondet	70	20		
Rentekostnader skatteoppgjøret		7		
IFRS 16 rentekostnad	71	66		
Sum andre rentekostnader og lignende kostnader	3 401	3 813		

Note 19 - Segmentinformasjon

Tolga-Os Sparebank utarbeider p.t. ikke egne segmentregnskap for privat- og bedriftsmarkedet (PM/BM). Utlån til kunder og innskudd fra kunder følges imidlertid opp på segmentene PM/BM.

Balansetall	31.12.2023			31.12.2022		
	PM	BM	Totalt	PM	BM	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder - egen balanse	3 855 293	1 275 146	5 130 439	3 524 753	1026199	4550952
Utlån til og fordringer på kunder - via EBK	282 266		282 266	406 154		406154
Utlån til og fordringer på kunder - via VERD	375 281		375 281	83 317		83317
Sum utlån til og fordringer på kunder	4 512 841	1 275 146	5 787 987	4 014 224	1 026 199	5 040 423
Innskudd fra kunder	3 625 983	1 091 668	4 717 651	3 231 104	968 942	4 200 046

Etter bankens vurderinger, foreligger det ikke vesentlige forskjeller i risiko og avkastning på produkter og tjenester som inngår i hovedmarkedene til banken. Banken opererer i et geografisk avkrenset område, og rapportering på geografiske segment gir lite tilleggsinformasjon. Banken rapporterer balansetall for PM/BM til styret, men ikke resultat.

Risk manager Ivar Egil Aas og nytilsatt ESG-ansvarlig Hildegunn Gjeltén Smedås

Note 20 - Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2023	2022
Garantiprovisjon	821	334
Formidlingsprovisjoner	403	277
Provisjoner fra boligkreditselskaper	3 331	2 660
Betalingsformidling	10 602	10 328
Verdipapirforvaltning	1 082	648
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	6 374	4 847
Andre provisjons- og gebyrinntekter	3 282	1 734
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	25 895	20 827

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2023	2022
Garantiprovisjon	0	0
Betalingsformidling	964	918
Andre gebyr- og provisjonskostnader	2 565	2 530
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	3 529	3 448

Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2023	2022
Netto gevinst/tap på utlån og fordringer	0	0
Netto gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	895	-4 830
Netto gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning	1 457	1 286
Netto gevinst/tap på finansielle derivater	0	0
Netto gevinst/tap på valuta	443	481
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	2 796	-3 063

Andre driftsinntekter	2023	2022
Driftsinntekter faste eiendommer	489	624
Andre driftsinntekter	0	0
Sum andre driftsinntekter	489	624

Utbytte	2023	2022
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	2 666	3 492
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	10	156
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	0	0
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	2 676	3 648

Sum netto andre driftsinntekter	28 326	18 588
--	---------------	---------------

Note 21 - Lønn og andre personalkostnader

Lønn og andre personalkostnader	2023	2022
Lønn	25 194	23 072
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	4 845	4 005
Pensjoner	2 355	1 732
Sosiale kostnader	1 298	1 333
Sum lønn og andre personalkostnader	33 692	30 143

2023					Sum lønn m.v. 2023	Lån, kreditter og garantier
Funksjon	Lønn	Honorar	Andre ytelser	Pensjons-kostnad		
Banksjef	1 595		84	193	1 872	5 073
Sum ledende ansatte	1 595	0	84	193	1 872	5 073
Styrets leder		147			147	200
Øvrige medlemmer		523			523	2 961
Selskaper hvor styrets medlemmer er ansvarlig medlem eller styremedlem					0	1 097
Sum styret	0	670	0	0	670	4 258
Generalforsamlingens medlemmer		51			51	8 570
Sum generalforsamlingen	0	51	0	0	51	8 570

2022					Sum lønn m.v. 2022	Lån, kreditter og garantier
Funksjon	Lønn	Honorar	Andre ytelser	Pensjons-kostnad		
Banksjef	1 085		70	148	1 303	4 756
Banksjef, avtroppende	1 453		49	176	1 678	
Sum ledende ansatte	1 453	0	49	176	1 678	0
Styrets leder		146			146	200
Øvrige medlemmer		392			392	1 569
Selskaper hvor styrets medlemmer er ansvarlig medlem eller styremedlem						1 064
Sum styret	0	538	0	0	538	2 833
Generalforsamlingens medlemmer		50			50	10 703
Sum generalforsamlingen	0	50	0	0	50	10 703

Leder for generalforsamlingen og valgkomiteen får en godtgjørelse på hhv kr 11 000 og kr 5 500,- pr år pluss kr 1.700,- pr møte. Øvrige medlemmer av generalforsamling og valgkomite får en godtgjørelse på kr 1.700,- pr. møte.

Banksjef har en plikt til å fratre stillingen ved fylte 70 år, og uten avtale om kompensasjon for tidlig pensjonering. Det er 6 mnd. gjensidig oppsigelsestid. Banksjef har innskudsbasert pensjonsordning på lik linje med de andre ansatte i banken. Dersom styret ber banksjef om å fratre sin stilling, har banksjefen rett på etterlønn i 12 mnd. fra det tidspunktet han fratrer.

Årsverk og rentesubsidiering av lån

Antall årsverk i banken pr. 31.12.

Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret (rentefordel)

2023	2022
37,8	34,4
96	35

Pensjonskostnader

Alle bankens ansatte inngår i en felles innskuddsbasert pensjonsordning, etter at den ytelsesbaserte foretakspensjonsordningen ble lukket pr 01.01.2015. Bankens innskuddspensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Fram til ordningen opphørte i 2010, var banken omfattet av Avtalefestet Pensjon (AFP) for finansiell sektor. Som erstatning for den opphørte AFP-ordningen ble det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og ordningen gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Ny AFP-ordning er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelser og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen derfor behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppygging i ordningen. Neste års premie forventes å bli på 0,5 mill. kr.

PensjonskostnaderInnskuddsbasert pensjonsordning
Avtalefestet pensjonsordning (AFP)**Sum pensjonskostnader**

2023	2022
1 950	1 361
405	371
2 355	1 732

Mona Haug på Elverumskontoret

Note 22 - Andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2023	2022
LOKALBANK (felleskostnader og kjøpte tjenester)	5 185	3 923
Andre eksterne tjenester	5 416	5 434
Ekstern revisjon	1 636	1 225
IT-kostnader	11 786	9 579
Leide lokaler	510	273
Eide lokaler	1 529	1 499
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	1 443	1 474
Reiser	484	350
Markedskostnader	2 197	1 780
Medlemskontingenter	747	331
Formuesskatt	3 223	0
Andre driftskostnader	4 415	2 086
Sum andre driftskostnader	38 571	27 954

Honorarer til ekstern revisor (inkl mva)	2023	2022
Ordinært revisjonshonorar	513	456
Merarbeid revisjon	1 048	661
Konsulenthonorar	76	108
Sum kostnader til ekstern revisjon	1 636	1 225

Under posten for IT-kostnader er det en merkostnad i 2023 knyttet til endring av valutakurs mot dansk krone. Dette gir en kostnadsøkning på ca 1,5 mill. kroner sammenlignet mot 2022.

Andre driftskostnader inneholder kostnader knyttet til svindel som utgjør ca 0,8 mill. kroner i 2023.

Note 23 - Transaksjoner med nærstående

Tolga-Os Sparebank har ved utgangen av 2023 ingen eierandel i selskaper som blir definert som tilknyttet selskap. Banken har ingen transaksjoner med nærstående parter.

Note 24 - Skatter

Betalbar inntektsskatt	2023	2022
Resultat før skattekostnad	93 088	63 784
Permanente forskjeller	-3 664	-4 650
Renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapitalen (periodisert)	-1 837	-1 423
Endring i midlertidige forskjeller	1 919	576
Sum skattegrunnlag	89 506	58 286
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	22 376	14 572
Endring utsatt skatt over resultatet	358	-1 131
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	9	-20
Årets skattekostnad	22 744	13 420
Resultat før skattekostnad	93 088	63 784
25% skatt av resultat før skattekostnad	23 272	15 946
25% skatt av permanente forskjeller	-538	-2 506
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	9	-20
Årets Skattekostnad	22 744	13 420
Effektiv skattesats (%)	24 %	21 %
Endring balanseført utsatt skattefordel	2023	2022
Balanseført utsatt skattefordel 31.12. forrige år	-1 010	121
Resultatført utsatt skatt i perioden	358	-1 131
Skatt på verdiendringer over utvidet resultat	0	0
Balanseført utsatt skattefordel 31.12.	-652	-1 010
Utsatt skatt/-skattefordel	31.12.2023	31.12.2022
Driftsmidler	-484	-473
Pensjonsforpliktelse	716	1 016
Balanseførte leieavtaler	-50	-37
Avsetning til forpliktelser	-323	-167
Rentebærende verdipapirer tilgjengelig for salg	-512	-1 349
Sum utsatt skattefordel	-652	-1 010
Resultatført utsatt skatt	2023	2022
Driftsmidler	-11	-14
Pensjonsforpliktelse	-300	-340
Balanseførte leieavtaler	-13	-15
Avsetning til forpliktelser	-156	226
Rentebærende verdipapirer tilgjengelig for salg	838	-987
Sum endring utsatt skattefordel	358	-1 131

Note 25 - Kategorier av finansielle instrumenter

2023	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over utvidet	Totalt
Regnskapspost					
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	44 371				44 371
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	337 155				337 155
Utlån til og fordringer på kunder	5 109 048				5 109 048
Obligasjoner og andre renteb. verdipapirer med fast avkastning			557 701		557 701
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		80 987		36 506	117 493
Finansielle derivater					0
Sum finansielle eiendeler	5 490 574	80 987	557 701	36 506	6 165 768
Finansiell gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	38 927				38 927
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 717 651				4 717 651
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	629 332				629 332
Ansvarlig lånekapital	40 363				40 363
Finansielle derivater					0
Sum finansiell gjeld	5 426 273	0	0	0	5 426 273

2022	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Totalt
Regnskapspost					
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	42 850				42 850
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	197 986				197 986
Utlån til og fordringer på kunder	4 532 216				4 532 216
Obligasjoner og andre renteb. verdipapirer med fast avkastning			541 239		541 239
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		57 202		50 972	108 174
Finansielle derivater					0
Sum finansielle eiendeler	4 773 052	57 202	541 239	50 972	5 422 464
Finansiell gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	6 091				6 091
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 200 046				4 200 046
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	514 688				514 688
Ansvarlig lånekapital	40 289				40 289
Finansielle derivater					0
Sum finansiell gjeld	4 761 115	0	0	0	4 761 115

Note 26 - Virkelig verdi finansielle instrumenter

Virkelig verdimålinger og -opplysninger klassifisert etter nivå. Verdsattelsesnivå angir nivået på verdsattelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi:

- I Nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.
- I nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.
- Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsattelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på en vurdering av egenkapitalen i selskapet.

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2023		2022	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	44 371	44 371	42 850	42 850
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	337 155	337 155	197 986	197 986
Utlån til kunder (kun utlån vurdert til amortisert kost)	5 109 048	5 109 048	4 532 216	4 532 216
Sum finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	5 490 574	5 490 574	4 773 052	4 773 052
Finansiell gjeld bokført til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	38 927	38 927	6 091	6 091
Innskudd fra kunder	4 717 651	4 717 651	4 200 046	4 200 046
Gjeld stiftet ved utsedelse av verdipapirer	629 332	631 263	514 688	511 154
Ansvarlig lånekapital	40 363	39 759	40 289	38 813
Sum finansiell gjeld vurdert til amortisert kost	5 426 273	5 427 601	4 761 115	4 756 104

Utlån til kunder er utsatt for markeds konkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Amortisert kost anses derfor for å være en rimelig tilnærming til virkelig verdi for utlån som er bokført til amortisert kost i balansen.

2023	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsattings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsattings-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
Nivåfordeling finansielle instrumenter (verdipapirer)				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		557 701	80 987	638 688
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			36 506	36 506
Sum eiendeler	0	557 701	117 493	675 194

2023	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	50 972	57 202
Realisert resultatført gevinst/tap	0	0
Urealisert resultatført gevinst/tap	0	1 457
Valutakorreksjoner aksjer i utenlandsk valuta	0	0
Urealisert gevinst og tap i utvidet resultat (OCI)	-513	0
Investeringer/kjøp	924	22 328
Salg	-14 876	0
Omklassifisering til tilknyttet selskap	0	0
Utgående balanse	36 506	80 987

2022	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	
	Kvoterte	Verdsettings- teknikk	Verdsettings- teknikk	
Nivåfordeling finansielle instrumenter (verdipapirer)	priser i	basert på	basert på ikke	
	aktive	observerbare	observerbare	
	markeder	markedsdata	markedsdata	Total
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		598 441		598 441
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)		0	50 972	50 972
Sum eiendeler	0	598 441	50 972	649 413

2022	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3		
Inngående balanse	111 904	16 831
Realisert resultatført gevinst/tap	0	0
Urealisert resultatført gevinst/tap	0	2 298
Valutakorreksjoner aksjer i utenlandsk valuta	0	0
Urealisert gevinst og tap i utvidet resultat (OCI)	3 828	0
Investeringer/kjøp	8 081	38 407
Salg	-72 842	-334
Utgående balanse	50 972	57 202

2023		Kursendring		
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	64 789	72 888	89 085	97 184
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	29 205	32 856	40 157	43 808
Sum eiendeler	93 994	105 744	129 242	140 992

2022		Kursendring		
Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	45 761	51 482	62 922	68 642
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	40 777	45 874	56 069	61 166
Sum eiendeler	86 539	97 356	118 991	129 808

Note 27 - Sertifikater og obligasjoner

2023

Obligasjonsportefølje	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Stat / statsgaranterte	116 111	115 379	115 379
Kommune / fylke	125 088	125 431	125 431
Bank og finans	89 998	90 543	90 543
Obligasjoner med fortrinsrett	224 956	226 348	226 348
Industri	0	0	0
Sum obligasjonsportefølje	556 153	557 701	557 701
Herav børssnoterte verdipapirer	556 153	557 701	557 701
Herav Oslo Børs (ABM)	161 067	161 061	161 061

2022

Obligasjonsportefølje	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Stat / statsgaranterte	110 825	109 455	109 455
Kommune / fylke	151 084	150 810	150 810
Bank og finans	90 228	89 390	89 390
Obligasjoner med fortrinsrett	192 131	191 584	191 584
Industri	0	0	0
Sum obligasjonsportefølje	544 268	541 239	541 239
Herav børssnoterte verdipapirer	544 268	541 239	541 239
Herav Nordic ABM	144 811	143 178	143 178

Bankens sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over ordinært resultat, som innebærer at porteføljen verdsettes til virkelig verdi, og løpende endringer i verdiene samt realiserte kursgevinster/-tap blir bokført over ordinært resultat.

2023	Obligasjonsportefølje			Herav obligasjoner til virkelig verdi	Sum obligasjoner
	Kredittkvalitet	Sertifikater og obligasjoner			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Pr. klasse finansielt instrument:					
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	557 701			557 701	557 701
Middels risiko (risikoklasse 4-7)					0
Høy risiko (risikoklasse 8-10)					0
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)					0
Sum obligasjonsportefølje	557 701	0	0	557 701	557 701
Nedskrivninger					
Sum utlån til balanseført verdi	557 701	0	0	557 701	557 701

Note 28 - Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet

	Org.nr.	2023				2022			
		Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Sum sertifikat og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet			556 153	557 701			544 268	541 239	
Gjensidige Forsikring ASA	995568217	10 500	682	1 969	87	10 500	682	2 018	81
Brage Finans AS	995610760	742 935	13 663	17 786	0	742 935	12 576	14 614	0
Verd Boligkreditt AS	994322427	25 425	25 986	27 241	73	6 968	6 377	7 403	0
Frende Holding AS	991410325	38 839	23 433	23 450	2 011	38 839	23 433	23 450	2 166
Balder Betaling AS	918693009	285 405	9 473	8 749	0	255 878	8 568	8 598	0
Norne Securities AS	992881828	87 004	726	708	0	0	0	0	0
Sum aksjer til virkelig verdi over resultatet			73 964	79 904	2 170		51 636	56 082	2 247
Indre Sogn Sparebank	837897912	0	0	0	0	0	0	0	14
Toten Sparebank	937887787	1 700	178	350	19	1 700	178	374	17
Sparebanken Øst	937888937	5 000	805	251	19	5 000	805	235	19
Jæren Sparebank	937895976	1 800	198	475	23	1 800	198	428	20
Næringsbanken	917850984	2 349	82	7	0	2 349	82	82	0
Sum egenkapitalbevis til virkelig verdi over resultatet			1 263	1 083	60		1 263	1 120	70
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			631 379	638 688			597 167	598 441	

Esten Losgård og Hågen Fiskvik på Tynsetkontoret

Note 29 - Aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi over utvidet resultat

	Org.nr.	2023				2022			
		Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Skandinavisk Data Center A/S	utenlandsk	9 926	5 369	6 161	0	8 983	4 762	5 108	0
Eika Boligkreditt AS	885621252	6 004 943	25 110	25 656	33	7 821 183	32 912	34 827	352
Eiendomskreditt AS	979391285	12 628	1 350	2 161	130	12 628	1 350	2 111	84
Kredittforeningen for Sparebanker	986918930	690	711	844	0	690	711	844	0
Alvdal Skurlag	910135422	0	0	0	261	5 216	4 442	6 514	261
Rådhuset Vingelen	842611792	25 090	768	25	0	25 090	768	25	455
VN Norge AS	821083052	814	0	644	0	814	0	527	0
LB Selskapet AS	923665617	2 000	200	200	0	2 000	200	200	0
Bunåva	995183370	500	500	0	0	500	500	1	0
Rørosregionen Næringshage	989618660	200	200	0	0	200	200	0	0
Os Eiendomsutvikling	916785046	300	300	150	0	300	300	150	0
Torvbygget Tynset	914170575	1	41	41	0	1	41	41	0
Vekst i Os	915288308	0	0	0	0	25	25	0	0
Tolga 2020	918286748	515	515	515	0	515	515	515	0
Kalvkroken Boligområde	920505392	2	10	0	0	2	10	0	0
Spama AS	916148690	45	4	70	12	45	4	70	24
Hummelfjell AS	926334085	390	39	39	0	390	39	39	0
Sum aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			35 117	36 506	435		46 779	50 972	1 176

	2023	2022
Balanseført verdi 31.12. forrige år	50 972	111 904
Tilgang	924	8 081
Avgang	-14 876	-72 842
Utvidet resultat	-513	3 828
Urealisert verdiregulering (OCI)	0	0
Valutakorreksjoner	0	0
Realisert kursgevinst/-tap (OCI)	0	0
Balanseført verdi 31.12.	36 506	50 972

Note 30 - Finansielle derivater

Egenkapitalrelaterte derivater

Banken hadde ved utgangen av 2023 ingen egenkapitalrelaterte derivater, og har heller ikke hatt noen i løpet av året.

Renterelaterte derivater

Banken hadde pr. 31.12.2023 ingen løpende rentesikringsavtaler (renteswapavtaler).

Note 31 - Tilknyttede selskaper

2023						Resultatandel	
Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapital- endring	kostnad(-) inntekt(+)	Utgående balanse
Eiendomsmegleren i Fjellregionen	988591270	0	0,0 %	500	0	10	0
Sum investeringer i tilknyttede selskaper				500	0	10	0

Aksjer i Eiendomsmegleren i Fjellregionen er solgt i sin helhet i 2023 med et netto tap på 490, utbetalt utbytte i 2023 på 500 som gir en netto resultatvirkning på 10 som skyldes korrigeret resultatandel fra 2022. Banken har ikke lenger tilknyttet selskap som er definert med inntil 50% eierskap pr 31.12.2023

2022						Resultatandel	
Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Mottatt utbytte	Netto kapital- endring	kostnad(-) inntekt(+)	Utgående balanse
Eiendomsmegleren i Fjellregionen	988591270	100	50,0 %			156	1 136
Sum investeringer i tilknyttede selskaper				0	0	156	1 136

Note 32 - Varige driftsmidler

	Utstyr og transportmidler	Leierettigheter Elverum/Folldal	Fast eiendom	Tekniske innstallasjoner	Sum
Kostpris pr. 01.01.2022	8 433	3 774	24 940	3 889	41 036
Tilgang	559	0	1 504	115	2 178
Avgang til kostpris	0	0	0	0	0
Utrangert til kostpris	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2022	8 992	3 774	26 444	4 004	43 214
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2022	7 797	880	14 240	2 877	25 795
Bokført verdi pr. 31.12.2022	1 195	2 894	12 204	1 126	17 419

	Utstyr og transportmidler	Leierettigheter Elverum/Folldal	Fast eiendom	Tekniske innstallasjoner	Sum
Kostpris pr. 01.01.2023	8 992	3 774	26 444	4 004	43 214
Tilgang	631	740	312	0	1 683
Avgang til kostpris	0	0	0	0	0
Utrangert til kostpris	0	0	0	0	0
Kostpris pr. 31.12.2023	9 623	4 514	26 756	4 004	44 897
Akkumulerte av- og nedskrivninger pr. 31.12.2023	8 099	1 387	14 738	3 225	27 450
Bokført verdi pr. 31.12.2023	1 523	3 127	12 018	778	17 447

Avskrivninger 2022	248	436	494	393	1 572
Avskrivninger 2023	301	507	498	348	1 654
Avskrivningstider	3-10 år		10-30 år	10 år	

Note 33 - Andre eiendeler

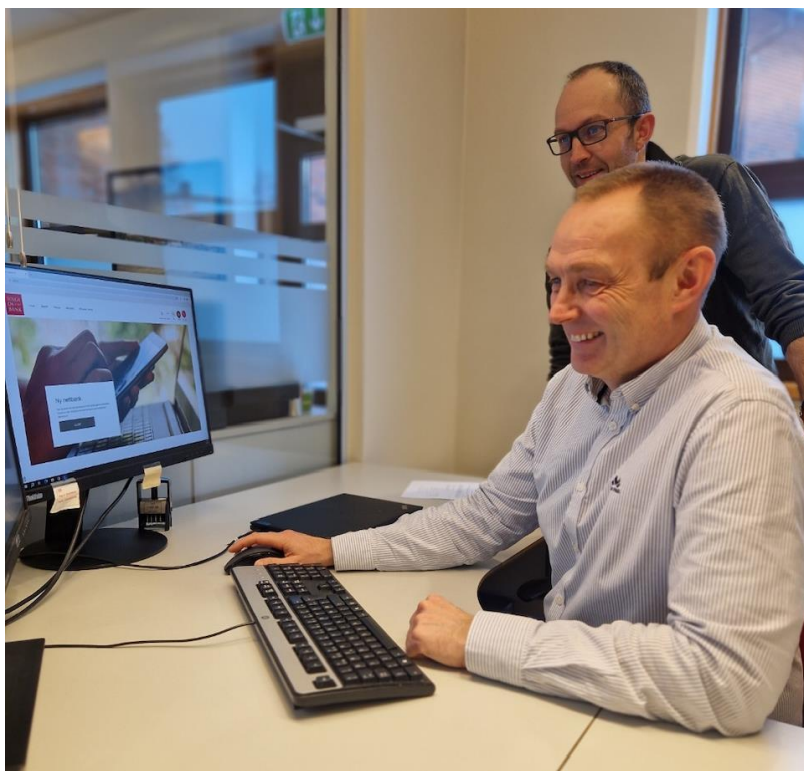
Andre eiendeler	2023	2022
Eiendeler ved utsatt skatt	652	1 010
Opptjente, ikke motatte inntekter	1 355	0
Forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader	4 223	5 372
Andre eiendeler	1 662	621
Sum andre eiendeler	7 892	7 004

For eiendeler som ikke er lett omsettelig for foretaket, avhendes disse ved "foretakets prinsipper for avhending".

Note 34 - Innlån fra kredittinstitusjoner

Innlån fra kredittinstitusjoner	2023	Rente	2022	Rente
Innlån fra kredittinstitusjoner til amortisert kost	38 927	4,66 %	6 091	2,99 %
Sum innlån fra kredittinstitusjoner	38 927		6 091	

Rentesatsene er vist som gjennomsnittlig effektiv rente beregnet på avkastning gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning. Innskudd formidlet via Fixrate AS på 109 mill. kroner er lagt til innskudd fra kunder.

Per Arild Eggen og Svein Roger Sørli på Tynsetkontoret

Note 35 - Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder	2023	2022
Innskudd fra og gjeld til kunder til amortisert kost	4 717 651	4 200 046
Sum innskudd fra kunder	4 717 651	4 200 046

Innskudd fordelt etter geografiske områder	2023	2022
Kontorkommunene	2 305 738	2 186 341
Kommuner tett opp mot primærområde	360 366	321 312
Utlandet	29 272	6 502
Øvrige	2 022 275	1 685 891
Sum innskudd fra kunder	4 717 651	4 200 046

Innskudd fordelt etter kundesektorer	2023	2022
Lønntakere m.v.	3 625 983	3 231 104
Offentlig sektor	46 739	60 473
Finansiell sektor	93 633	91 203
Næringssektorer	951 295	817 266
Sum innskudd fra kunder	4 717 651	4 200 046

Spesifikasjon av næringssektorene	2023	2022
Primærnæringer	143 496	138 351
Industri	112 028	85 506
Elektrisitet, gass, damp, vann	103 241	100 386
Bygg og anlegg	54 979	45 820
Varehandel	16 404	10 163
Eiendomsdrift-/omsetning	260 308	210 667
Øvrige næringer	260 840	226 373
Sum innskudd fra kunder	951 295	817 266

Note 36 - Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital

Lånetype/ISIN				Bokført verdi	Bokført verdi	
Sertifikat- og senior obligasjonslån	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	31.12.2023	31.12.2022	Rentevilkår
NO0010873706	07.02.2020	44 964	38 000	0	38 000	3 mnd. NIBOR + 0,48 bp
NO0010877731	25.03.2020	45 009	75 000	0	75 000	3 mnd. NIBOR + 2,20 bp
NO0011033102	25.06.2021	45 468	60 000	60 000	75 000	3 mnd. NIBOR + 0,44 bp
NO0011108938	24.09.2021	45 924	75 000	75 000	75 000	3 mnd. NIBOR + 0,50 bp
NO0011112807	07.10.2021	45 572	75 000	75 000	75 000	3 mnd. NIBOR + 0,41 bp
NO0011162166	29.11.2021	45 355	15 000	15 000	75 000	3 mnd. NIBOR + 0,34 bp
NO0012519034	05.05.2022	45 800	100 000	100 000	100 000	3 mnd. NIBOR + 0,72 bp
NO0012837089	09.02.2023	46 062	100 000	100 000	0	3 mnd. NIBOR + 1,10 bp
NO0012820648	17.10.2023	46 764	100 000	100 000	0	3 mnd. NIBOR + 1,23 bp
NO0013094953	07.12.2023	46 363	100 000	100 000	0	3 mnd. NIBOR + 1,06 bp
Påløpte renter				4 332	1 688	
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			625 000	629 332	514 688	

Lånetype/ISIN				Bokført verdi	Bokført verdi	
Ansvarlig lånekapital	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	31.12.2023	31.12.2022	Rentevilkår
NO0012440991	11.02.2022	48 255	40 000	40 000	40 000	3 mnd. NIBOR + 1,90 bp
Påløpte renter				363	289	
Sum ansvarlig lånekapital			40 000	40 363	40 289	

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer	Balanse 31.12.2023
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	514 688	300 000	188 000	2 644	629 332
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer	514 688	300 000	188 000	2 644	629 332
Ansvarlige lån	40 289	0	0	74	40 363
Sum ansvarlig lånekapital	40 289	0	0	74	40 363

Note 37 - Annen Gjeld

Annen gjeld	2023	2022
Påløpte kostnader	2 781	2 584
Bankremisser	166	116
Arbeidsgiveravgift, finansskatt og merverdiavgift	1 743	1 294
Skattetrekk	1 282	1 181
Forpliktelser knyttet til leieavtaler	3 327	3 040
Leverandørgjeld	3 056	1 865
Formuesskatt	1 800	0
Avsatt til gaver	427	414
Annen gjeld ellers	7 869	6 642
Sum annen gjeld	22 450	17 136

Note 38 - Fondsobligasjonskapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Første tilbakekallings- dato	Pålydende	Bokført verdi 31.12.2023	Bokført verdi 31.12.2022	Rentevilkår
NO0012440983	11.02.2022	11.02.2027	25 000	25 000	25 000	3 mnd. NIBOR + 3,25 %
Sum fondsobligasjonskapital			25 000	25 000	25 000	

Endringer i fondsobligasjons- kapital i perioden	Balanse 31.12.2022	Emittert	Innløst	Balanse 31.12.2023
Fondsobligasjonskapital	25 000	0	0	25 000
Sum endring i fondsobligasjonskapital	25 000	0	0	25 000

Avtalevilkårene for fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk, og fondsobligasjonene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål. Banken har som følge av dette en ensidig rett til å ikke betale tilbake renter eller hovedstol til investorene. Dette medfører at fondsobligasjonene ikke tilfredsstiller vilkårene til finansielle forpliktelser i IAS 32 Finansielle instrumenter - presentasjon og presenteres derfor i bankens egenkapital. Dette medfører videre at rentene knyttet til fondsobligasjonene ikke presenteres på regnskapslinjen Sum rentekostnader, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Fordelen av skattefradraget for rentene presenteres som en reduksjon av skattekostnaden i resultatregnskapet.

Note 39 - Eierandelskapital og eierstruktur

Bankens egenkapitalbevis er alle ført i en klasse, og utgjør 40 mill. kroner fordelt på 400.000 egenkapitalbevis pålydende kr 100,-. Eierandelskapitalen er tegnet høsten 2018 og har fått tildelt ISIN-kode NO001 0830136.

Utbyttepolitikk

Tolga-Os Sparebank har som mål å oppnå økonomiske resultater som gir egenkapitalbeviserne tilfredsstillende og stabil avkastning, i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene. Bankens overskudd etter skatt vil bli fordelt mellom egenkapitalbeviserne og sparebankens fond i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital (eierbrøken). Egenkapitalbevisernes andel av overskuddet fordeles mellom utbytte og utjevningsfond. Ved fastsettelse av utbytte vil det bli tatt hensyn til bankens soliditet og forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, behov for kjernekapital og hva som er forenelig med god forretningsskikk og eksterne rammebetingelser. Bankens utbyttepolitikk vil være grunnlaget for de vedtak som styret foreslår at generalforsamlingen vedtar.

Eierandelsbrøk	01.01.2023	01.01.2022
Egenkapitalbevis	40 000	40 000
Overkursfond	0	0
Utjevningsfond	10 781	5 216
Sum eierandelskapital (A)	50 781	45 216
Sparebankens fond	570 927	480 589
Gavefond	0	0
Grunnfondskapital (B)	570 927	480 589
Fond for urealiserte gevinster	4 155	54 974
Fond for vurderingsforskjeller	636	480
Fondsobligasjoner	25 000	25 000
Avsatt utbytte og gaver	0	0
Sum egenkapital	651 500	606 259
Eierandelsbrøk A/(A+B)	8,17 %	8,60 %

*) eierandelsbrøk 01.01.2022 er korrigert, egenkapitalen 01.01.2023 er justert iht. dette jfr. egenkapitaloppstilling

Utbytte	2023	2022
Resultat pr egenkapitalbevis	14,10	9,67
Realiserte gevinster omdisponert fra FUG pr egenkapitalbevis	0,44	11,75
Foreslått kontantutbytte per egenkapitalbevis (i hele kr.)	9,00	7,50
Samlet foreslått kontantutbytte (i hele 1000 kr.)	3 600	3 000
Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis etter årets utbytteavsetning	132,93	127,85

20 største egenkapitalbevisiere pr 31.12.2023

	Beholdning	Eierandel
A/L Nord-Østerdal Kraftlag	40 200	10,05 %
PJG AS	33 000	8,25 %
Felix Holding AS	31 600	7,90 %
Sund og Langen Holding AS	13 500	3,38 %
Os Kommune	9 600	2,40 %
Tolga Kommune	9 600	2,40 %
Oddvar Austbø	8 400	2,10 %
Johan Steen	7 200	1,80 %
Os Trekultur AS	6 900	1,73 %
Kjell Roar Nesset	6 900	1,73 %
Signy Haugen	6 900	1,73 %
Nils Otto Enger	6 900	1,73 %
Lars Ivar Eide	6 900	1,73 %
Berit Vangen-Jordet Stubbsjøen	6 900	1,73 %
Anne Helga Bjerkeseth Øian	6 600	1,65 %
Davide Bugelli	6 500	1,63 %
Ingar Eide	6 500	1,63 %
RørosBanken	6 500	1,63 %
Stein Arne Storstrøm	5 500	1,38 %
Arne Sund	5 000	1,25 %
Sum 20 største egenkapitalbevisiere	231 100	57,78 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	168 900	42,23 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	400 000	100,00 %

20 største egenkapitalbevisiere pr 31.12.2022

	Beholdning	Eierandel
A/L Nord-Østerdal Kraftlag	40 200	10,05 %
PJG AS	33 000	8,25 %
Felix Holding AS	31 600	7,90 %
Sund og Langen Holding AS	13 500	3,38 %
Os Kommune	9 600	2,40 %
Tolga Kommune	9 600	2,40 %
Oddvar Austbø	8 400	2,10 %
Johan Steen	7 200	1,80 %
Os Trekultur AS	6 900	1,73 %
Kjell Roar Nesset	6 900	1,73 %
Signy Haugen	6 900	1,73 %
Nils Otto Enger	6 900	1,73 %
Lars Ivar Eide	6 900	1,73 %
Berit Vangen-Jordet Stubbsjøen	6 900	1,73 %
Anne Helga Bjerkeseth Øian	6 600	1,65 %
Davide Bugelli	6 500	1,63 %
Ingar Eide	6 500	1,63 %
RørosBanken	6 500	1,63 %
Stein Arne Storstrøm	5 500	1,38 %
Tolgensbakk Ingebjørg M d/bo	5 300	1,33 %
Sum 20 største egenkapitalbevisiere	231 400	57,85 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	168 600	42,15 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	400 000	100,00 %

Nærstående egenkapitalbevisiere	31.12.2023	31.12.2022
PM-leder Esten Inge Hilmarsen	100	100
Sum ledende ansatte	100	100
Styreleder Bjørg Ryen	200	200
Nestleder Berit V. J. Stubsjøen	6 900	6 900
Styremedlem Per Johan Gjeltén	33 900	33 900
Varamedlem Pål Sverre Flatgård	900	900
Sum styret	41 900	41 900
Oddvar Austbø	8 400	8 400
Wenche Tangen Brovold	500	500
Inger Johanne E. Simensen	700	700
JFS Holding AS	800	1 700
Ann Birgit Nyaas	100	100
Bjørnar Tollan Jordet	200	200
Ingeborg Kirkbakk	100	100
Kristian Horten	400	0
Per Ivar Moberget	500	0
Sum generalforsamlingen	11 700	11 700

	Ant. EK-bevis 31.12.2023	%-andel 31.12.2023	Ant. EK-bevis 31.12.2022	%-andel 31.12.2022
Geografisk fordeling av egenkapitalbevisierne				
Tolga kommune	123 166	30,8 %	126 700	31,7 %
Tynset kommune	85 000	21,3 %	83 200	20,8 %
Os kommune	39 300	9,8 %	39 300	9,8 %
Drammen kommune	31 600	7,9 %	31 600	7,9 %
Elverum kommune	25 500	6,4 %	25 500	6,4 %
Folldal kommune	14 950	3,7 %	14 950	3,7 %
Øvrige kommuner	80 484	20,1 %	78 750	19,7 %
Sum alle egenkapitalbevisiere	400 000	100,0 %	400 000	100,0 %

	Ant. EK-bevis 31.12.2023	Ant. eiere 31.12.2023	Ant. EK-bevis 31.12.2022	Ant. eiere 31.12.2022
Konsentrasjon - antall egenkapitalbevis pr eier				
100 - 499 egenkapitalbevis	20 150	106	20 550	107
500 - 999 egenkapitalbevis	50 600	69	50 900	70
1.000 - 4.999 egenkapitalbevis	98 150	50	92 150	47
5.000 - 9.999 egenkapitalbevis	112 800	16	118 100	17
10.000 -> egenkapitalbevis	118 300	4	118 300	4
Sum alle egenkapitalbevisiere	400 000	245	400 000	245

Note 40 - Resultat pr. egenkapitalbevis

	31.12.2023	31.12.2022
Ordinært resultat etter skatt	70 858	46 536
Renter på fondsobligasjoner ¹	-1 837	-1 423
Verdiendring tilknyttet selskap over resultat (til fond for vurd.forskjeller)	0	-156
Urealiserte verdiendringer i ordinært resultat overføres til FUG ²	0	0
Andre egenkapitaltransaksjoner	0	0
Sum andel av resultatet til egenkapitalbevisene og sparebankens fond	69 021	44 956
Eierandelsbrøk	8,17 %	8,60 %
Andel av resultatet som er tilordnet bankens egenkapitalbevisere	5 639	3 867
Veid gjennomsnitt av antall utstedte egenkapitalbevis	400	400
Resultat pr egenkapitalbevis	14,10	9,67

1) Skatteeffekten av renter på fondsobligasjoner er presentert i skattekostnaden

2) FUG = Fond for Urealiserte Gevinster

Sponsoravtale med skiskytter Jørgen Solhaug Sæter

Note 41 - Garantier

	31.12.2023	31.12.2022
Betalingsgarantier	17 235	11 405
Kontraktsgarantier	33 888	5 899
Lånegarantier	0	0
Andre garantier	201	201
Sum garantier overfor kunder	51 323	17 505
Garantiansvar (lånegarantier) Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	1 514	1 588
Tapsgaranti	5 000	5 000
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	6 514	6 588
Sum garantiansvar	57 837	24 093

	Tusen kr	%	Tusen kr	%
Garantier fordelt geografisk	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
Betalingsgarantier	44 022	76,1 %	14 289	59,3 %
Kontraktsgarantier	4 926	8,5 %	368	1,5 %
Andre garantier	8 889	15,4 %	9 436	39,2 %
Sum garantier overfor kunder	57 837	100,0 %	24 093	100,0 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt

Banken stiller garantier for lån som kundene har via Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.2023 lån for 282 mill. kroner via EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til forutsatt pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern, og bankens depotavdeling har kontrollert og bekreftet dokumentasjonen. Saksgarantien er begrenset oppad til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti. Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjoner: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert. Normal praksis vil imidlertid være at banken tilbakefører lån som blir misligholdte hos EBK til egen balanse. Pr dato har det ikke vært behov for slike tilbakeføringer til Tolga-Os Sparebanks egen balanse. Lån som formidles via EBK er godt sikret, og misligholdssannsynligheten er lav. Likviditetsrisikoen knyttet til tilbakeføring av lån formidlet via EBK vurderes derfor som begrenset.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN–Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrekk ved beregning av eierbankens gjestående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse, gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår i EMTCN-Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående obligasjoner med fortrinnsrett.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer direkte i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

Note 42 - Hendelser etter balansedagen

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen 31. desember 2023 og frem til styrets endelige behandling av årsregnskapet 5. mars 2024.

Note 43 - Leieavtaler

Bankens leiekontrakter

Tolga- Os Sparebank har leieavtaler for kontorene i Folldal og Elverum.

Kontorlokaler, Storgata 21 i Elverum Kommune. Avtalen løper til 30.06.2027 med mulighet på forlengelse på 5 år. Årlig leie er kr 458 500

Kontorlokaler, Gruvvegen 5 i Folldal Kommune. Avtalen løper til 01.11.2026 med mulighet på forlengelse på 5 år. Årlig leie er kr 99 400

Brukseiendeler

Bankens leide eiendeler inkluderer kontorer og annen fast eiendom. Bankens bruksretteiendeler er kategorisert og presentert i tabellen under.

Bruksretteiendeler	Totalt bygninger
Anskaffelseskost 1. januar 2023	3 774
Tilgang av bruksretteiendeler	740
Avhendinger	0
Overføringer og reklassifiseringer	0
Omregningsdifferanser	0
Anskaffelseskost 31. desember 2023	4 514
Akkumulerte av-og nedskrivninger 1. januar 2023	880
Avskrivninger	507
Nedskrivninger i perioden	0
Avhendinger	0
Overføringer og reklassifiseringer	0
Omregningsdifferanser	0
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember 2023	1 387
Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember 2023	3 127
Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	5,5 år
Avskrivningsmetode	Lineær

Bruksretteiendelen er presentert sammen med øvrige driftsmidler/anleggsmidler i balanseoppstillingen. Leieforpliktelsen er presentert på linjen for annen gjeld.

Leieforpliktelser

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger

Mindre enn 1 år	537
1-2 år	564
2-3 år	594
3-4 år	626
4-5 år	658
Mer enn 5 år	344
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember 2023	3 323

Endringer i leieforpliktelser

Totale leieforpliktelser 31. desember 2022	3040
Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	740
Betaling av hovedstol	-518
Betaling av renter	0
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	65
Omregningsdifferanser	
Totale leieforpliktelser 31. desember 2023	3 327

Resultatvirkning i regnskapsåret:

Avskrivninger på bruksrettigheter	507
Rentekostnad leieforpliktelse	65

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi, og innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer. Konsernet innregner heller ikke leieforpliktelser og bruksretteiendeler for kortsiktige leieavtaler, som presentert i tabellen over.

Variable leiebetalinger

I tillegg til leieforpliktelsene over er konsernet bundet til å betale variable leiebetalinger for noen av sine leieavtaler. De variable leiebetalingene kostnadsføres når de inntreffer.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Bankens leieavtaler av bygninger har leieperioder på 5 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer banken om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves.

Note 44 - Formler og beregninger av nøkkeltall

FORMEL	BEREGNINGER / GRUNNLAG (TNOK)
HIÅ	Antall dager i perioden Antall dager i året
RESULTAT ORD DRIFT ETTER SKATT I % AV FORVALTNINGSKAPITAL	
A	Resultat ord drift etter skatt
B	Gjennomsnittlig forvaltningskapital
$(A * HIÅ) / B$	Resultat etter skatt i % av gj.snittl. FVK
RESULTATFØRT TAP I PROSENT AV BRUTTO UTLÅN	
A	Kreditttap utlån og garantier
B	Brutto utlån til kunder
A / B	Resultatført tap i % av brto utlån
KOSTNADER I % AV INNTEKTER JUSTERT FOR VERDIPAPIRER	
A	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter
B	Netto andre driftsinntekter
C	Utbytte, Netto verdiendring og gev/tap på valuta og fin. Instr
D	Sum driftskostnader (før tap på utlån)
$D / (A + B - C)$	Kostnader i % av inntekter justert for VP
EGENKAPITALAVKASTNING ORD DRIFT ETTER SKATT	
A	Resultat ord drift etter skatt
B	Rentekostnader på hybridkapital
C	Sum egenkapital IB (ekskl hybridkapital)
D	Sum egenkapital UB (ekskl hybridkapital)
$((A + B) * HIÅ) / ((C + D) / 2)$	Egenkapitalavkastning ord drift etter skatt
INNSKUDDSDÆKNING	
A	UB Innskudd fra kunder
B	UB Brutto utlån til kunder
A / B	Innskuddsdekning
RENTENETTO I % AV GJ.SNITTIG FORVALTN.KAPITAL	
A	Netto renteinntekter
B	Gjennomsnittlig forvaltningskapital
$(A * HIÅ) / B$	Rentenetto i % av gj.snitt FVK
KOSTNADER I % AV GJENNOMSNIITTLIG FORVALTNINGSKAPITAL	
A	Sum driftskostnader (før tap på utlån)
B	Gjennomsnittlig forvaltningskapital
$(A * HIÅ) / B$	Kostnader i % av gj.snittl. FVK

EGENKAPITALAVKASTNING TOTALRESULTAT	
A	Totalresultat
B	Rentekostnader på hybridkapital
C	Sum egenkapital IB (ekskl hybridkapital)
D	Sum egenkapital UB (ekskl hybridkapital)
$((A+B)*HI\ddot{A})/((C+D)/2)$	Egenkapitalavkastning totalresultat
LIKVIDITETSINDIKATOR (LCR)	
A	Likvide aktiva
B	Netto likviditetsutgang innen 30 dager i stressscenario
A/B	LCR
TAPSAVSETNINGER I % AV BRUTTO UTLÅN	
A	Avsetning kredittap
B	Brutto utlån til kunder
A/B	Tapsavsetning i % av brtto utlån
EGENKAPITALBEVISPROSENT	
A	Sum egenkapital IB (ekskl hybridkapital)
B	Ufordelte fond, inkl perioderesultat
C	Avsatt utbytte/gaver
D	Eierandelskapital
$D/(A+B+C)$	Egenkapitalbevisprosent - pr IB i regnskapsåret
FORTJENESTE PR EGENKAPITALBEVIS	
A	Resultat etter skatt
B	Rentekostnader på hybridkapital
C	Verdiendring tilknyttet selskap/urealisert verdiendr. over resultat
D	Egenkapitalbevisprosent
E	Antall utestående egenkapitalbevis
$((A+B+C)*D)/(E/1000)$	Fortjeneste pr egenkapitalbevis
BOKFØRT EGENKAPITAL PR EK BEVIS	
A	Eierandelskapital
B	Utjevningsfond (ekskl kontantutbytte)
C	FUG, andel beviseiere
$D = A+B+C$	Sum egenkapital andel egenkapitalbeviseiere
E	Antall utestående egenkapitalbevis
D/E	Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis (ekskl. utbytteavsetning)

Til generalforsamlingen i Tolga-Os Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Tolga-Os Sparebanks årsregnskap som består av:

- årsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- Oppfylles årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen per 31. desember 2023 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kreditforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd bokstav b og International Financial Reporting Standards som fastsett av EU med mindre annet følger av forskriften

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av banken slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi ble valgt som bankens revisor i forstanderskapsmøte den 06.10.2011 og har dermed vært Tolga-Os Sparebank sin revisor fra regnskapsåret 2011.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2023. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi har fokusert på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs inntegning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Hvordan vi håndterer forholdet i revisjonen

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi har opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vår gjennomgang av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningssevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle bransjer og miljøer. Vi har rimelighetsvurdert ledelsens beregninger av forventede tap.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningssevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens noter 2,3 og 6-11 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

IT -miljø som understøtter finansiell rapportering

Banken benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av sikre IT systemer i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjeneste-leverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos banken og tjenesteleverandøren.

En vesentlig del av transaksjonene i banker er systemgenererte transaksjoner. Dette gjelder bl.a. renteberegninger på utlån og innskudd, samt inntekter og kostnader knyttet til betalingsformidling.

Hvordan vi håndterer forholdet i revisjonen

Vi har etablert en forståelse for bankens IT-systemer og IT-miljø som er av betydning for den finansielle rapporteringen. Videre har vi også vurdert målretthet og effektivitet av relevante interne kontroller hos banken.

Vi har innhentet og evaluert en tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402- rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen til selskapet. Vi har også innhentet og evaluert tredjepartsbekreftelse (avtalte kontrollhandlinger) knyttet til den applikasjonen i kjernebanksystemet som har automatiserte beregninger, herunder renteberegning, gebyramortisering, periodisering, kontering, systembasert avstemming og integrasjon mot regnskap.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder er ansvarlige for øvrig informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjon i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen / annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i sånn henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kreditforetak og finansieringsforetak §1-4, 2. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsett av EU med mindre annet følger av denne forskriften.

Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til bankens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjons praksis i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer.

Hovedkontor
Tynset

Parvaten 1, 2500 Tynset

+ 47 909 30 488

post@revisorkonsult.no

Avdeling
Oslo

Botensveien 36, 0667 Oslo

+ 47 925 19 560

post@revisorkonsult.no

Avdeling
Rana

Tollef Bredals vei 13, 7374 Rana

+ 47 928 39 297

post@revisorkonsult.no

Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, berunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen.

I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om bankens evne til fortsatt drift.

Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at banken ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

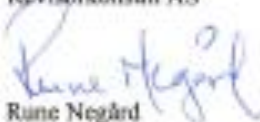
Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholderegler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Tynset, 7. mars 2024

Revisorkonsult AS

Rune Negård
Statsautorisert revisor

Tillitsvalgte pr. 31.12.2023

GENERALFORSAMLINGEN

INNSKYTERVALGTE MEDLEMMER

Leder: Kjetil Lorentzen
Medlem: Marita Henden
Medlem: Marit Bakken Nygård

Varamedlem: Elin P. Rønningen
Varamedlem: Ola Barstad

VALGT AV EGENKAPITALBEVISEIERNE

Nestleder: Inger Johanne E. Simensen
Medlem: Oddvar Austbø
Medlem: Jon Faste Strømmevold
Varamedlem: Anne Berit Nordvang

KOMMUNEVALGTE MEDLEMMER OS

Medlem: Kristian Horten
Varamedlem: Inger Merete Kvilvang

KOMMUNEVALGTE MEDLEMMER TOLGA

Medlem: Bjørnar Tollan Jordet
Varamedlem: Knut Sagbakken

KOMMUNEVALGTE MEDLEMMER TYNSET

Medlem: Stein Tronsmoen
Varamedlem: Tone Hagen

MEDLEMMER VALGT AV DE ANSATTE

Medlem: Dag Erik Kjendseth
Medlem: Wenche Tangen Brovold
Medlem: Hågen Fiskvik

Varamedlem: Ann Birgit Nyaas
Varamedlem: Per Ivar Moberget

STYRET

Leder: Bjørg Ryen
Nestleder: Berit V. J. Stubsjøen
Styremedlem: Per Johan Gjeltén
Styremedlem: Egil Eide
Ansattes repr.: Morten Aakerøien

1. varamedlem: Pål Sverre Flatgård
2. varamedlem: Ellen Grete Kroken
Ansattes vara: Olov Steimoeggen Strand

VALGKOMMITEEN

Leder: Geir Nymoen
Medlem: Elin P. Rønningen
Medlem: Jo Arild Haugen
Medlem.: Iren Gjeltén

Varamedlem: Ingar Gjeltén

